

С ПІЛКА УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ АМЕРИКИ

"СПРАВЕДЛИВІСТЬ І ВОЛЮ УКРАЇНІ."

З ВІТИ З ДІЯЛЬНОСТИ
ГОЛОВНОЇ УПРАВИ

ЧОТИРНАДЦЯТИЙ КРАЙОВИЙ З'ЄЗД
З НАГОДИ 25-РІЧЧЯ СУМА
16 - 17 листопада 1974 р.

ОСЕЛЯ СУМА.
В Елленвіл, Н.Й.

ДО 25-РІЧЧЯ СПІЛКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ АМЕРИКИ

В цьому році нашій Спілці сповнилося 25-ть років. Завершився цілий етап всесторонньої і динамічної праці тисячей української молоді, позначений окремими періодами й успіхами в організаційній, культурно-освітній, громадській, зовнішньо-політичній, господарській, а передовсім, у виховній ділянках. Сьогодні, після двадцятип'ятирічної діяльності, Спілка стоїть перед новим етапом, перед новим завданнями. Користаючи з цієї святочної нагоди, я дозволю собі хоч коротко глянути на пройдений шлях, щоби перед стартом походу у новий етап, сповнитися сил до дальнього походу, до дальших завдань.

Відмічаючи 25-ть річчя існування і праці ми мусимо собі пригадати, що наша Організація - Спілка Української Молоді Америки не повстала припадково. Вона є прямим продовженням тієї Спілки Української Молоді, яка повстала тому 49 років в Україні як підпільна організація для продовжування чинів Крут і Базару. То були часи, коли по програмах Визвольних Змаганнях, країна, чи віршіше, живе покоління землі української тих часів, почало відчувати на своїй власній шкірі "насолоду соціалістичного раю". Це були ті часи, коли московський чобіт зняв свої революційно-всесвітнянські золівки, і почав наступати на горло Україні старим валуївським "не було, немає і бути не може". Це були ті часи, коли деякі батьки почали шкодувати, що вони пішли до українських армій для виборення самостійної держави, а повірили були привабливим і облудним гаслам большевицької Москви, а молодь почала сумувати за романтикою Визвольних Змагань.

Тодішня українська молодь, збагнувши ту велику небезпеку, яка зависла над нашим народом, що большевицька Москва почала новий наступ, цим разом на українську душу, на саме українське буття, почала організуватися в ряди Спілки Української Молоді, щоб свою працею і боротьбою прислужитися до справи визволення України, У цій боротьбі тисячі з них загинули з рук московсько-большевицького окупанта, сотні були розстріляні без суду і слідства в підземелях НКВД, карались на каторжних роботах, на засланні. Вони своїми мукими, своїми жертвами ввели цю Організацію в історію Української Визвольної Боротьби.

Коли після 2-ої Світової Війни тисячі нашої молоді опинилося поза межами України, але почуваючи себе органічно і духовно цілістю з Батьківщиною, для підкреслення цієї неподільності з нею, відновили Організацію СУМ. Взято не лише назву, але й зміст, окарбувавши його а короткому гаслі: "Бог і Україна" і зложили святу присягу: Честь України - Готов Боронити!, бо уважали, що ганьбою було б для них сидіти бездільно, коли їх Батьківщина - Україна перебуває в ганьбі неволі, коли ворог деправує нашу націю душевно, коли винищує наш народ фізично, коли хоче обернути колись вільний і гордий народ в племя послушних рабів.

Ця сама українська молодь, опинивсь в країнах нового поселення, тому 25-ть років заснувала на терені З'єдинених Стейтів Америки Спілку Української Молоді Америки, щоб в нових обставинах і новими способами вести боротьбу проти окупанта нашої Батьківщини - Московського большевизму, вказуючи вільному світові на загрозу також для нього, для окремих націй та взагалі для вільного людського духа.

До цього ії зобов'язувало пропамятне "Звернення" тодішнього Проводу Революційного Руху на Рідних Землях, в якому їх кликано: "... йти в авангарді визвольної боротьби, віддати себе інтересам Воючої України, бути готовими на кожний поклик, щоб стати поруч друзів зі зброєю в руках у боротьбі за визволення свого народу, за його щастя, радість і творчу працю..."

Дальше, цей же Провід закликав всю українську молодь в країнах нового поселення: "... бути високо-організованою й активною молоддю, сталити свою ідейність, підносити знання і навчатися в інших народів усього доброго і корисного та пильно зберігати себе від розклавових впливів, що розхитували б ідейність та моральну стійкість".

Ось це є причина повстання нашої Спілки, відновлення її діяльності на еміграції спершу, а відтак по всіх країнах нового поселення; звідсіля і є ці священні засади, які лягли в основу програми і дії Спілки Української Молоді Америки, які так чітко скоплені в гаслі нашої Спілки: "Бог і Батьківщина", в привіті: Честь України-Готов Боронити та в юнацькому привіті "Гартуйсь".

За цих 25 років наша Спілка пройшла через кілька періодів свого існування.

Перші роки - це були роки організування української молоді, яка наснажена духом боротьби українського революційного підпілля й УПА, що в той час вели затяжну боротьбу з окупантом на Рідних Землях, із запalom і жертвеністю хотіла якимсь способом допомагати Воючій Україні. Це було тим основним стимулом, що тисячі української молоді розкинуті по цілому терені Америки, злучилися ідейними й організаційними вузлами в одну нерозривну сім"ю під кличем "Бог і Батьківщина", продовжуючи славні традиції Спілки Української Молоді, що повстала в 1925 році в Києві, діяльність якої було відновлено в 1946 році в Німеччині.

Початки організаційної праці були дуже тяжкі. Нова країна, розпорощеність молоді по всіх місцевостях, віддалених на сотні миль, цілковита відсутність фінансів - ось ті обставини, яким були протиставлені лише молодечий запал, невтомна енергія, велике бажання служити Великій Ідеї. І тільки завдяки цьому, в скорому часі СУМА стала краївому маштабу організацією з десятками своїх Відділів - Осередків, тисячами членів. Завдяки праці свого членства вона в скорому часі стала невід'ємною частиною української спільноти в Америці, беручи активну участь у політично-громадському, культурному і релігійному житті, яке тоді відроджувалось з припливом нової еміграції.

Другий період праці нашої Спілки можна окреслити, періодом шукання методів і форм виховної дії. По кількох роках діяльності СУМА була поставлена перед проблемою виховання юнацтва. Годі було заперечити потребу такої праці - збереження за кордоном молодих паростків нашої нації. Розкладові впливи вулиці великих міст, де діти проводили своє дозвілля, нишли їх духово і калічили морально; діти відчужувались від батьків, втрачали до них пошану і послух. Тому наша Спілка поставила собі завдання піти назустріч батькам, співпрацювати з ними для виховання дітей в дусі любови до Бога і Батьківщини; плекати славні українські традиції, даючи дітям те, що складає комплекс національного виховання, щоб зберігти їх для української спільноти. Бо ж тільки таке юнацтво могло бути запорукою розвитку Спілки Української Молоді, спадкоємцем її ідей, її містком у майбутнє.

В цей спосіб виникла потреба пляново і фахово виховувати доріст СУМА, і від тоді ця проблема стала у центрі уваги всіх керівних чинників нашої Спілки на всіх щаблях.

До праці з Юнацтвом було заангажовано найкращі сили, якими Спілка розпоряджала, та багато осіб, які не були формально членами Спілки, але вважали своїм національним обов'язком передати знання і досвід наступному поколінню. І завдяки їм ми були свідками буйного розвитку праці Юнацтва, яке в скорому часі чисельно перевишило старше членство, а тому всі матеріальні засоби, домівки, оселі і т. п. мусіли бути поставлені їм до диспозиції. Впарі з тим, наша Спілка мусіла збагачуватись матеріальними у формі власних домів, Осель, вирядів то що.

Третій період праці нашої Спілки почався тоді, коли її ряди почала поповнювати вже та молодь, котра виросла в рядах Юнацтва і повілі почала приходити старшим на зміну. Цей період можна назвати повільною інтеграцією цього молодого покоління в працю нашої Спілки в громадське, політичне та навіть церковне життя української організованої спільноти. Її щораз то більша участь мала вплив на зміни форм і методів праці та засобів. Відбувались широкі дискусії довкруги цих питань, у висліді чого введено деякі удосконалення, залишаючи наші ідейно програмові заложення непорушними.

В цьому періоді наша молодь зазнала великих змін під оглядом її світоглядової настанови. Почався свого рода процес, духове переродження, що можна назвати "політичним назріванням". Тодішня молодь, частина якої недавно перед тим була настроєна байдуже, а часом навіть ворожа до української справи, будучи під впливом чужого оточення, чужої матеріальної і духової культури, а особливо чужих шкіл, почала постепенно мінятися свою настанову до цих питань. Спершу прийшло "відкриття" своєї етнічності - національності. Без сумніву сталося під деяким впливом акції більших етнічних груп в цій країні. Наша молодь почала цікавитись сама собою, українською проблемою. Уже не було нехоті, яку так легко можна було завважити перед тим, коли вона була зануджена українськими патріотичними святами, обоятна до протестних акцій, маніфестацій і т.д. Починаються прояви культурного порядку - видаються платівки пісень в українській мові, постають українські джесові ансамблі, появляються літературні спроби - поезія молодих. В слід за тим приходить стадія більш активістична, а саме праця для громади. В кінці прийшла стадія політичного активізму, де не тільки молодь бере участь в політичних акціях, але вона їх сама ініціює, організує і виконує. Тут треба ствердити факт, що сумівська молодь, або та яка виховалась в СУМА, перша підняла голос протесту проти нового наступу Москви на українське духове життя, жорстоко переслідуючи молодих культурних діячів на Україні, яке триває по сьогодні. Вона потягнула за собою велике число іншої організованої і неорганізованої молоді в цій країні. Зокрема стали близькими для неї доля і змагання Валентина Мороза, Юрка Шухевича, Вячеслава Чорновола, Алли Горської, Святослава Караванського, Калинця та інших.

З появою цих нових людей в сучасній Україні, сумівська молодь дісталася нові сили, до праці і боротьби за ідеї, які наша Спілка виписала на своїх прапорах тому 25 років. Це було своєрідним застриком, що зробив нашу молодь відпорною на вплив шкідливих чужих ідей, що у формі різного типу соціалізму, радикалізму та скрайнього лібералізму, почали бути перекидатися на неї за посередництвом чужих шкіл.

На духове відродження нашої молоді мала також поява серед нас мученика за свій нарід і віру Їх Блаженства Верховного Архиєпископа Кир Йосифа Сліпого. Його мужня постава і клопотання завершили Українську Католицьку Церкву Патріярхатом знаходили велике заінтересування та всесторонню піддержку сумівської молоді. Ми всі Його витали, пильно прислухувались до Його слів і Він став для нас живим прикладом, як в різних обставинах повинен себе вести член української нації.

В такому морально-ідейному стані ми стоїмо на порозі нового етапу нашої Спілки.

Вже на підставі цих небагатьох фактів можемо докладно пізнати, як проходив організаційний розвиток нашої Молодечої Організації, як ступнєво проходило зростання її членства, які проблеми чи перешкоди стояли перед нею в різних часах. Ми можемо також ствердити факт, що наша Спілка протягом 25-ти років була одною з найактивніших і найдинамітніших організацій в ЗСА. Яка чимало дала свого вкладу в життя української спільноти. Вистарчить тільки переглянути сторінки української преси, де в кожному числі занотовано таку чи іншу подію з участю нашої Спілки, не згадуючи вже про більші імпрези і події, що мали місце в житті нашої спільноти. Всюди там наше членство, наше юнацтво, бере активну участь, у різних видах, воно творить одну з найчисленніших груп, своїми виступами збагачує мистецькі програми свят, виступає в радіо і в телевізії, міжнародних фестивалях і по-писах, іде до губернаторів, сенаторів, конгресменів і мейорів міст, пише до американських газет, маніфестує і демонструє, гідно обстоюючи українську справу.

Переходячи в новий етап, Спілка Української Молоді Америки бере зі собою великі моральні і матеріальні здобутки. Вона має 50 своїх клітин, розкинених по всіх більших містах українського поселення, в яких в них згуртовано біля 5.000 членів, з чого більше як половина юнацтва. В цим юнацтвом працює поверх 3-ох сот Виховників і Впорядників. При Осередках і Відділах існує: 19-ть танцювальних ансамблів і гуртків, 8 музичних ансамблів та оркестр, 12-ть співочих гуртків та хорових одиниць, 6-ть драматичних гуртків, 4-ри школи Українознавства, 68-м спортивних команд, та інших самодіяльних і культурно-освітніх гуртків, з якими працює кілька десятків визначних директів, мистецьких керівників і учителів. Майже кожний Осередок вдержує власні домівки, а в тому 13-ть власних домів з відповідним устаткуванням. Наша Спілка є в посіданні 5-ти Осель з забудуваннями, басейнами, спортивними площами, де літом кожного року тaborують сотки нашого юнацтва. Всі ці моральні і матеріальні здобутки треба завдячувати в першу чергу високій ідейності і працьовитості нашого членства, жертвенності широкого круга щиріх прихильників сумівської молоді та віданості провідного активу нашої Організації на всіх її організаційних щаблях.

Тому хай мені буде вільно, в імені уступаючої Управи всім Вам найсердечнішу подяку.

Кінчаючи цих кілька думок, і користаючи з цієї святочної хвилини та нашого Крайового З"їзду, я дозволю собі звернутись до Вас з наступним закликом:

Дорогі Подруги і Друзі сумівці! Відзначаючи 25-річчя існування Спілки Української Молоді в Америці шукаймо завжди за суттєвим чинником, який міг би приспішити осягнення нашої мети. А тим преважливим чинником не може бути що інше, як наша повна посвята, готовість,

постійна підготовка до перемоги в боротьбі, бо для історії, для життя нації, важливим є не тільки саме хотіння, прагнення, самі стремління, але передовсім перемога, як вислід великих зусиль нації. Завжди пам'ятаймо, що хто бере на себе обов'язок переамництва традицій боротьби і змагу, той мусить ці традиції і цей змаг зберігати, як святість, нести цю святість чистими і чесними руками, і збережиними в чистоті і святості передати їх потім своїм наступникам. Бо ми живемо і відійдемо. Ми лише учасники естафети на шляху нації. А шлях нації — дуже довгий нами і безконечно довгий після нас. Наше завдання — не зламти ритму в нашому бігу, не збочити зі шляху, не розбазарити національної наснаги і надбань, а навпаки, скріпити її придобути її і передати добуте нашим наступникам.

Евген Гановський

ЗВІТ ГОЛОВИ ГОЛОВНОЇ УПРАВИ СУМА

за час від 20-го лютого 1972 до 16-го листопада 1974 р.

Чотирнадцятий Крайовий З"їзд Спілки Української Молоді Америки відбуваємо в дещо прискореному часі тому, що традиційно майже всі наші попередні З"їзди ми відбували в місяці листопаді, як також тому, що в цьому році ми обходимо 25-річчя існування нашої Спілки. З цих двох причин, ми скоротили нашу каденцію на три місяці згідно, з постановою попереднього XIII-го Крайового З"їзду, щоб наш цьогорічний XIV-ий Крайовий З"їзд відбути в Ювілейному Році СУМА. З Огляду на те наш цьогорічний З"їзд, крім ділової частини, матиме характер Ювілейного Свята.

Загальні підсумки праці Спілки Української Молоді Америки за пройдених 25 років та аналізу розвоєвих процесів і тенденцій, які наша Спілка проходила в тому часі, ми постараємося подати в доповіді на Святочному Бенкеті, який відбудеться вечером сьогодні, натомість, в діловій частині цього З"їзду, ми будемо старатись подати детальну характеристику стану нашої Спілки під сучасну пору, зробимо деякі підсумки проробленої праці за останніх три роки, заторкуючи поодинокі важливіші справи і проблеми, з якими нам доводилось зустрічатися. В кінці, зложимо Вам звіт із діяльності Головної Управи СУМА, перед Вами, як найвищим законодатним чинником, для Вашого осуду та схвалення, в яких крім висвітлення успіхів і недоліків в нашій праці, постараємося кинути проекції на майбутнє.

Протягом минулої каденції, яка тривала від 20-го лютого 1972 р. по 16-го листопада 1974 року, Головна Управа, як керуючий чинник нашої Спілки, старалась унапрямлювати працю згідно з ідейно-програмовими залежностями СУМА, які визначив I-ий Крайовий З"їзд, що відбувся 6 і 7-го травня 1950 року в Ньюарку, згідно з постановами XIII-го Крайового З"їзду, що відбувся 19 і 20-го лютого 1972 року в Нью Йорку, та згідно з напрямними Пленарних Засідань Головної Управи СУМА, ці відбулися в цій каденції в Клівленді в днях 22 і 23 грудня 1973 році та в Нью Йорку в днях 26 і 27-го січня 1974 року. В нашій організаційно-адміністративній роботі ми керувались Статутом СУМА, як найвищим нашим законом.

Характеризуючи працю нашої Спілки в загальному, ми можемо ствердити, що в останніх трьох роках вона не була менше інтенсивною від попередніх. В деяких ділянках праці ми поступили значно вперед, добились нових, поважнихсяся, розгорнули працю якнайшире, подекуди далеко поза наші плянування і сподівання. В інших ділянках праці, ми зуміли тільки дещо удосконалити наші методи праці, стосуючи їх до вимог сьогоднішніх потреб і вимог, а в ще інших ми старалися поорювати різного роду труднощі і проблеми, які виринали в нашій щоденній праці. Ми старались злагодити в кожному випадку якнайглибше ситуацію, поробити певні висновки та вжити таких чи інших заходів, керуючись в першу чергу добром нашої Спілки.

Наша Спілка не є замкненим в собі товариством, ізольованим від решти українського суспільства, чи окружуючого світу. Ми живемо і працюємо в суспільстві і воно беззаперечно має свій вплив на нас, на нашу працю. Наше і чуже суспільство має свої негативні і позитивні сторінки, в ньому проходять різного роду процеси, переміни, зміни настанов до окремих справ, зміни настроїв. З негативними проявами ми старались боротись не тільки внутрі нашої Спілки, але також й

на зовні, а позитивним ініціативам і проявам ми старалися дати нашу всесторонню піддержку. Ми старались бути активними в нашему суспільстві, а не тільки пасивно до нього приглядатись, ми виходили часто з власними ініціативами і плянами, які були сприйманиі загалом, та спільними зусиллями переведені в дію в цих випадках ми керувалися завжди добром цілості та добром української справи. За свій вклад праці в загальне добро, ми здобували собі признання та прихильників.

В нашій праці, як в минулому, так і в цій каденції, ми пильно слідкували за процесами які проходять під сучасну пору на нашій Батьківщині Україні, яка перебуває в умовах жорстокої московсько-большевицької окупації і поневолення. Наші очі були звернені в сторону кращих синів і дочок нашого народу, які караються, але не каються, які готові вмерти тільки для того, щоби наш народ жив, в сторону тих, які засвідчують свою непохитну відданість ідеалам гідності й національної чести свого народу. Які довели, що патріотизму без активної любови до свого народу, своєї землі, мови, історичної спадщини і культури, немає. В обороні цих нескорених борців, наша Спілка була ініціатором перманентних акцій, маніфестацій і демонстрацій, які відтак стали загально-українською справою. В цих акціях особливо виявила себе молодь і студенство члени нашої Спілки, які по сьогодні успішно її продовжують в різних формах та різними засобами. Тому ми можемо бути тільки горді на нашу сучасну молодь, за її мужні поставу, за її ідейність тим більше, що її доводиться виростати не завжди в сприятливих умовинах, які скріплювали б її національні почуття. Ми можемо бути вдоволені, а особливо наші виховники, яким доводилось з цією молдю довгі роки працювати в Юнацтві СУМА, що їхня праця не пішла на марне, що вона дала такі позитивні наслідки і що ця молодь засвоїла собі до глибин душі наше сумівське гасло: "Бог і Україна" та гідно боронить чести України.

Після цих загальних стверджень, я дозволю собі перейти до проробленої праці в окремих ділянках за останніх три роки. Я заторкував тиму тільки найважливіші справи, а поодинокі керівники подадуть вам в деталях, ілюструючи їх окремими фактами та циферними даними.

В організаційній ділянці ми назагал не можемо похвалитися більшими успіхами. Число наших клітин не збільшився в цій каденції, помимо спроб з нашого боку. Коли йдеться про числовий стан, то він залишився також майже незмінний, бо втрати ми покрили деяким допливом в юнацтві та реактивізацією певного числа колишніх наших членів - сеньйорів, які деякий час були неактивними. Встановлювався числовий стан дійсного членства - Дружинників, де остаточно дозведено всім до відома, що дійсним членом СУМА може бути тільки той, який при переході з Юнацтва оформиться в члени, є приналежний до одного із Осередків в якому сповняє свої членські повинності.

Контакт з усіма клітинами Головна Управа утримувала постійно при помочі частих обіжників, які виходили з канцелярії Головної Управи, частої переписки, організаційних поїздок, зустрічей з поодинокими членами та при помочі телефонічних розмов. Найчастіший безпосередній контакт з клітинами СУМА вдержували Окружні Координатори Праці Клітин СУМА, які будучи вибраними З"їздом членами Головної Управи, були уповноважені постійно вглядати в працю приналежних до їх округ Осередків і Відділів Юнацтва. Ця практика, яка в попередніх каденціях була тільки спорадично стосована, в останній каденції себе вповні оправдала і подекуди дала дуже гарні наслідки.

На майбутнє треба було б ії продовжувати з тим, що підбираючи осіб на ці місця ми мусимо уважати, щоби вони мали належний стаж праці в СУМА, авторитет і пошану загалу членства, та щоби не були нагружені надто іншою працею льокального порядку. Треба також подбати, щоби Осередки і Відділи західнього побережя мали також свого координатора - члена Головної Управи СУМА.

З організаційною працею тісно в"яжеться бюро Головної Управи СУМА в Нью Йорку. З початком каденції в бюрі працював один постійний працівник та двох частинно. Ми старались, щоби кожного дня, включно зі субстами, це бюро було постійно відчинене від год. 9-ої рано до години 10-ої вечером. Так воно функціонувало до дня 10-го грудня 1973 року до відходу постійного працівника. З огляду на те, що нам не вдалося знайти заступника, від цього часу до кінця каденції бюро було відчинене до години 2-ої пополудні та від 7-ої до 10-ої вечером.

Крім канцелярійної праці, бюро Головної Управи СУМА полагоджувало фінансові справи, виготовляло більшість обіжників, афішів, листочків, а крім того працівники його занималися замовленням, доставою і висилкою сумівських одностроїв, відзнак, висилкою видань, технічним випуском виховних матеріалів тощо. Хочу тільки ствердити, що від справного функціонування бюра Головної Управи багато залежить успішність і виконність у нашій праці. Тому на майбутнє мусить бути затруднена одна людина за повну винагороду, яка зможе цей дуже важливий і необхідний відтинок праці належно провадити.

Відтинок виховної праці з юнацтвом, був одним з найважливіших, якому присвячувало можливо найбільше уваги. Звіти з місць показують деякий приріст в ряди наймолодшого Юнацтва, систематичність у виховній праці, чого не можна сказати про рої найстаршого юнацтва. Є багато Старшого Юнацтва, яке бере активну участь в житті даного Осередку чи Відділу, приїздить на Злети, Здвиги та навіть на вишкільні табори, уділяється в культурно-мистецькій і спортивній діяльності, але не учає на виховні сходини. Це є негативний прояв, якому всі ми, на місцях і в Головній Управі, мусимо негайно зарадити, бо коли цього не станеться, ми не можемо сподіватися більшого поповнення рядів дійсного членства.

Позитивним явищем є те, що майже увесь тягар виховної праці спочиває тепер на наших молодих Виховниках і Впорядниках, які від наймолодших років перебувають в нашій Спілці. Багато з них вибилося на добрих Виховників, які можуть вже самостійно керувати не тільки малими роями, але й поважними Відділами Юнацтва. Це однак не означає, що допомоги з боку сеньйорів вже не потрібно. Там, де ці справи належно поставлені, де є взаємне вирозуміння, пошана і співпраця там і є поважні успіхи. Ми звертали увагу при кожній нагоді, щоби на місцях не робити карколомних експериментів і не перекидати цілковито виховної праці на надто молодих і початкуючих Впорядників. Там де цих вказівок додержувались, там сьогодні ми маємо добрих і надійних старших Впорядників, які при допомозі старших, набрались досвіду і є надійними кандидатами на майбутніх Виховників.

У виховній праці з Юнацтвом надто відчувалось брак діяльності Головної Виховної Ради. З відходом у вічність бл. п. ред. Данила Чайковського майже на самому початку нашої каденції, Головна Виховна Рада осталась без голови, і як така, ніколи себе не уконституувала, помимо того, що на засіданнях Головної Управи ці справи докладно обговорювано та внесено відповідні рішення. У зв'язку з тим уважаємо, що в майбутньому треба за всяку ціну поновити

діяльність Головної Виховної Ради з осідком при Головній Управі, покликати в її склад старших і молодших людей з якнайбільшим досвідом і знанням виховного діла, та забезпечити її певними фінансовими засобами для розгорнення її праці. Праця її в загальному повинна йти в двох напрямках: а/ опрацювання і випуск конечних виховних матеріалів, б/ вести постійний вишкіл і перевищкіл наших Виховників і Впорядників, щоби вони завжди були на висоті своїх завдань. В дальншому, З"їзд не може залишати Головної Управи без обраного ним Керівника Юнацтва, як це було останнім разом.

Тісно з працею Юнацтва в"яжеться культурно-освітня діяльність, ділянка фізичного виховання та частинно наші господарські справи.

Коли йдеться про культурно-освітню працю, то вона головно зводиться у нас до праці культурно-мистецьких одиниць. Під сучасну пору, ряди наших оркестр, хорів і танцювальних ансамблів поповняє в подавляючій більшості Старше Юнацтво та Дружинники. Наша Спілка дипонує сьогодні декількома на високому рівні танцювальними групами, дівочими хорами та риціаторськими одиницями. Вони виповнюють програми наших національних свят, репрезентують належно нас і українське народне мистецтво перед чужинцями, та час до часу виступають з самостійними програмовими концертами. В наших інструкціях ми постійно вказували на те, що плекання серед нашої молоді українського народного мистецтва є дуже важливим виховним чинником, бо пережитий в молодому віці чар краси українського танку, пісні і слова, навіки залишається в душі людини, витискає на ній пятно, яке ледви чи можна вже колись стерти. Ситуація на цьому відтинкові в останньому часі в нас дещо поправилася, бо були вже роки, де ледви можна було зложити мистецьку програму під час наших свят, злетів та здвигів. Всі Осередки, включно з найменшими Відділами Юнацтва мусять постійно мати це на увазі і докладати всіх старань, щоб наша молодь мала зможу себе якнайбільше проявляти національному полі, бо якраз це найбільше заохочує нашу молодь належати до нашої молодечої організації. В культурно-виховній праці не можна забувати про самоосвіту нашого членства. Воно мусить час до часу мати доповіді, дискусії, лекції, особливо дружинники і сеньйори, бо тільки в цей спосіб воно зможе підвищувати свій інтелектуальний рівень з ділянки українознавства та взагалі бути в курсі української проблематики.

З рамени Головної Управи СУМА цілий час йшли інтенсивні намагання оживити й урегулювати ділянку фізичного виховання. Було опрацьовано окремі інструкції, вказівки, підручники та зайніційовано ряд спортивних змагань, турнірів і т.п. Але, тому, що справа спорту і фізичного виховання вимагає певного виряду, площ, приміщенъ, і фахових інструкторів, в останній каденції доложено всіх зусиль до кінчили спортивний майдан на Оселі СУМА в Елленвіл, а Оселя СУМА в Барабу, Вісканзин збагатилась гарними тенісовими і для відбиванки площами, а попередньо великим плавацьким басейном. Завдяки цьому в останніх двох роках ми мали зможу ставити належно нашу спортивну програму в часі Злетів і Здвигів, влаштувати два роки під ряд спільно з іншими молодечими організаціями Спортивні Ігрища, гостити в себе змагунів ХУ-их Легкоатлетичних Першостей УСЦАК та успішно відбути протягом двох років спортивні табори - школи. Ці енергійні і конкретні заходи керівника фізичного виховання д. Я. Петрика спричинились до великого пожвавлення спортивої діяльності особливо на сідньому побережжі і дають запоруку, що вже в скорому часі ми зможемо приступати до відbutтя всеукраїнської Спортивної Олімпіади в противагу до тієї світової Олімпіади, яка за два роки відбудуватиметься в Монреалі. Її можна буде надати характеру політичного, заявляючи

перед світом факт, що змагуни - українці з України, одинокі в світі є змушені здобувати для своєго поневолювача - Москви. В майбутньому треба було б постійно дбати, щоби розпочаті Спортивні Ігрища відбували безперебійно кожного року та щоби якнайбільше нашої молоді брало участь у міжорганізаційних спортивних імпрезах. Зустріч з іншими молодечими організаціями додає стимулу до підготовки і змагу, до здорової компетиції.

В останній каденції велики досягнення ми здобули в ділянці розбудови наших Осель. Як вже було згадано попередньо, на поодиноких Оселях розбудовано спортивні площини, майдани і басейни, побудовано чи удосконалено приміщення для таборування юнацтва. Крім того на Оселях СУМА "Холодний Яр", в Барабу та в Елленвіл передбачено з старих, чи побудовано цілком нові світлиці для культурних і розважливих імпрез нашого дійсного членства. Цими справами трудилися окремі люди, спеціально покликані комітети та референти. Завдяки їхній жертвеній праці, моральний і матеріальний допомозі широкого круга прихильного нам громадянства, ми придбали не тільки гарні будови, збогатились матеріально, але ми є в посіданні приміщень, в яких можна відбувати всі наши імпрези і творити на наших Оселях дійсно культурно-виховні центри. Розбудова в цьому напрямі наших Осель була подиктована вимогами часу і нашої молоді, яка сьогодні не хоче вдоволятися вже чим будь і переводити свій вільний час примітивній обстановці. Йдеться також про те, щоби якнайдовше продовжити сезони наших Оселях, щоб наша молодь мала якнайбільше змогу перебувати в українському оточенні, щоби в цей спосіб оберегти її від чужого, не завжди відповідного товариства. Під фінансовим оглядом, добре проваджені такі Оселі мали б бути самовистарчальними, до яких ми не мусіли б в майбутньому докладати. Можливо, вони стануть також одним із поважних джерел доходу для фінансування всякої нашої роботи, а особливо, виховної.

Другою ділянкою господарки, за яку безпосередньо відповідала Головна Управа, це було постачання одностроїв, відзнак і деякого виряду. Протягом каденції ми два рази поповняли наші запаси, які однак під сучасну пору значно змаліли. Бракує нам вже деяких речей, які треба закупити. В цьому напрямі пороблено конкретні заходи, і під весну наступного року все можна буде набути. Скорше зробити ми не мали змоги з двох причин. Поперше, все надто подорожіло і деяких речей не можна більше дістати. Ми мусіли шукати за новими фірмами, матеріалами та фабриками. По друге, ми мусимо за все платити готівкою, якою ми не все диспонуємо, бо Осередки беруть багато речей в кредит і розчисляються в кінці кожного року, чи радше перед своїми річними Загальними Зборами.

Згадуючи коротко про фінанси, хочу тільки ствердити, що Головна Управа СУМА під цим оглядом в повні була самовистарчальна і завдяки щадностівій господарці, ми могли вив'язатись з усіх наших фінансових зобов'язань, а особливо перед Центральною Управою СУМ. На конті Головної Управи ми не маємо перед ніким більших залогувань, не враховуючи в цьому Оселі, яка хоч є безпосередньою власністю Головної Управи, провадить свою окрему господарку і розрахунки. Ми старались провадити нашу фінансову господарку у ряmcях передбачених бюджетом.

Окремо в нас велісь такі ділянки праці, як інформаційно-пресова та зовнішньої діяльності.

Коли йдеться про пресу, то ми старалися випускати наші сторінки при щоденнику "Свобода" і "Америка". В кожному із цих часописій, появилось по декілька наших сторінок, ряд додатків із наших більших імпрімез краївого чи окружного засягу, та репортажів з місць. Якщо більше їх не появилося, то не можемо обвинувачувати никого, крім себе самих. Часто ми є за скромні, щоби написати декілька слів для відношування такої чи іншої праці, події чи успіху в нашому житті. Іншим разом, ми спізняємося з такими додатками, яких відтак в жодній газеті неможна помістити, а дуже часто не приділяємо цим справам належної уваги. Як би воно не було, всі мусимо усвідомити собі, що інформація про нас самих є дуже важливою справою. Коли не буде про нас писати преса, то тоді що б ми великого і корисного не зробили, воно піде в забуття, воно хіба залишиться в пам'яті тих, які це виконували. Крім того, мусимо знати, що преса є дуже важливим чинником формування опінії. Ми працюємо, робимо багато доброго для цілості й української справи, тому й таку опінію повинен мати про нас кожний українець й українка. Мусимо також знати, що за пресою пильно слідкують не тільки наши прихильники, але також неприхильники та особливо ворог. Вістки про нашу працю в користь України продістаються також на Україну, нами цікавиться українська молодь та ввесь народ, наши осяги їх бодрять, їм допомагають легше зносити ворожі знушення і дають їм промінчик надії на краще за втра. Це особливо стосується до появи добрих вісток про наші акції і працю в американській пресі, про що ми мусимо також постійно дбати.

Про зовнішню нашу діяльність ми згадали на самому вступі нашого звіту, а про її важливість, особливо під сучасну пору, про методи і скерування, почуете докладніше від Керівника цих справ.

До цього часу нашого звіту, в ширшій, чи звуженій формі ми старалися заторкнути і кинути світло майже на всі ділянки нашої діяльності. В дальшому я хочу зупинитися дуже коротко над такими справами, як поїздка до Європи в 1972 році та відмічання 25-річчя нашої Спілки, Будови Світлиці.

Поїздку до Європи 1972 року у формі т.в. 2-го Мандрівного Табору треба уважати одним із більших наших досягнень в цій каденції. В цій поїздці взяло участь 124 учасників і учасниць, а саме 66 Дружинниць, 44 Дружинників і 14 Сенійорів. В часі нашої подорожі ми відвідали 8 західно-європейських країн, сумівські табори в Англії, Бельгії і Німеччині, взяли участь в Першому Світовому Злеті Дружинників в Німеччині, частинну участь в акціях в часі Світової Олімпіяди в Мюнхені, та імпрезі з нагоди 80-ліття нашого Верховного Архієпископа Кир Йосифа Сліпого в Римі. В часі нашої подорожі, учасники не тільки мали змогу запізнатися із здобутками європейської культури і цивілізації, але також запізналися з українським життям в цих країнах, а що найважливіше, стрінулись із своїми другами і подругами сумів'ями з Європи, навязали тісніші з ними зв"язки та поговорили про наші сумівські справи і проблеми, спільно шукаючи розв"язок різних складних питань і проблем. На мою думку, ця подорож, хоч подекуди була трудною і вимагала певних зусиль, вона себе оправдала вповні і принесла користі для тих що брали в ній участь, як також для тих, кого ми зустрічали. Треба було б подбати, що в майбутньому відбулось щось подібного.

Для відмічення Ювілею нашої Спілки, Головна Управа з початком цього року розпрацювала була обширний план дій, який було подано до відома всім клітинам. Багато з цього плану ми вже здійснили, але багато є ще справ, які треба перевести в життя. Центральною імпрезою

у відзначуванні цієї річниці треба уважати наш цьогорічний Ювілейний Здvig, що відбувся в місяці Серпні-Вересні на Оселі СУМА в Елленвіл. Він мав в дійсності характер Ювілейного Здvigу під оглядом великої участі організованого членства, форми переведення та самої програми. В часі цього Здvigу ми побачили свою силу і вартість. На цьому місці я хочу зложити щиру подяку Команді Здvigу під керівництвом д. М. Шмігеля, яка доложила великих старань для його підготовки і переведення, та всім нашим мистецьким одиницям і спортивним командам, які на власний кошт іхали понад тисячу миль, щоб звеличати це наше велике сумівське свято.

Хоч я вже згадував про це, при обговорюванні господарських справ мушу тут на форумі цього З"їзду висловити щиру подяку Будівельному Комітетові під Керівництвом д. В. Костика, який протягом трьох років жертвенно працював для здигнення ось цієї будівлі, в якій ми сьогодні відбуваємо наш ХІУ-ий Ювілейний З"їзд. Це є також неабиякий здоброток нашої Спілки, яким ми сьогодні можемо тільки похвалитися.

Тринадцятий Крайовий З"їзд, який відбувся 19 і 20-го лютого 1972 року в Нью Йорку обрав був наступних членів до "керівних органів":
1/ Головна Управа: Євген Гановський - Голова, Мирослав Шмігель - 1-ий заступник, Іван Кобаса - 2-ий Заступник з Функцією відповідального за Відділ Юнацтва до часу піднайдення іншої особи і її кооптації, Олександр Черінь - секретар, Ігор Шперналь - організаційний Керівник, Роман Мірчук - Керівник Преси і Інформації, Корнель Василик - Керівник Культурно-Освітній, Ярослав Петрик - Керівник фізичного Виховання, Михайло Фурда - Фінансовий Керівник, Григорій Чебрій - Господарський Керівник, Аскольд Лозинський - Керівник Зовнішніх Зв"язків, Володимир Костик - Керівник Батьківських Комітетів, Оленка Галькович Керівник Жіноцтва, Ярослав Верещак - Керівник Тaborування, Теодор Чурма - Координатор Округи Чікаго, Дмитро Сулима - Координатор Округи Мічіген, Брездун Анна - Координатор Округи Огайо, Лисак Михайло - Координатор Округи "Холодний Яр", Тиміш Мельник - Координатор Округи Нова Англія, Зенон Галькович - Координатор Округи Нью Іжерзі, Микола Бачара - Координатор Округи Філадельфія та Теодор Олещук, Кузьмович Геня, Лавро Анна, Роман Глушко, Володимир Петяк, Ананій Никончук, Михайло Шашкевич - члени Управи.

2/ Головна Виховна Рада: Ред. Данило Чайковський Голова, д-р Михайло Кушнір, проф. Семен Вожаківський, проф. Микола Богатюк, пор. Лев Футала, маєстро Євген Курило, проф. Зенон Саган - члени.

3/ Головна Контрольна Комісія: інж. Микола Семанишин - голова, Мирослав Климко, Миро Куляс - члени, Степан Кіра і Теодор Боднар - заступники.

4/ Головний Товарицький Суд: д-р Богдан Футей - Голова, д-р Юліян Куляс, інж. Михайло Почтар - члени, Ігор Цішкевич, Оксана Ференц - заступники.

У звітному часі померли бл. п. ред. Данило Чайковський, дня 3-го липня 1972 року та інж. Михайло Почтар, дня 11-го лютого 1973р. Зрезигнував із посту Секретаря д. Олександр Черень, а на його місце дня 29-го червня 1972 року кооптовано под. Євгенію Кузьмович. На пропозицію Крайової Зустрічі Дружинників, на місце д. О. Череня дня 5-го жовтня 1972 року Головна Управа кооптувала д. Лева Керечинського Керівником Дружинників. Дня 15-го березня 1974 року д. Володимир Костик зрезигнував з Керівника Батьківських Комітетів, обнімаючи Функцію Голови Заряду Оселі, залишаючись членом Головної Управи.

11-го травня 1973 року кооптовано було под. Анну Цидик з Функцією заступника Керівника Преси і Інформації, однак цього посту не переняла з огляду на несподіваний виїзд. Вніс також резигнацію д. Степан Кіра, яку не прийнято.

Всі інші обрані З"їздом члени Головної Управи СУМА залишились на своїх місцях по сьогодні, і в міру своїх спроможностей виконували поручені їм функції.

Кінчаючи цей огляд праці нашої Спілки і Головної Управи зокрема, почуваюся до милого обов'язку широ подякувати всім тим, які дружньо зі мною співпрацювали протягом трьох років. Завдяки цій співпраці, взаємного вирозуміння і допомоги, ми моглисясягнути те, що ми осягнули в нашій праці. Дякую д. Михайлові Голубцеві і д. Володимирові Констикові за їхню працю на пості голів Заряду Оселі, всім членам Заряду і Будівельного Комітету д. М. Русинкові за побудову Спортивного Майдану, усім Управам Осередків, Булавам Рідділів Юнацтва, Батьківським Комітетам, Виховникам і Впорядникам за їхню жертвенну працю для добра нашої Спілки. Okremo складаю подяку за працю і дружню співпрацю под. Marii P"ятці та д. Михайлові Фурді за їхню працю в Бюрі Головної Управи.

Евген Гановський

ЗВІТ СЕКРЕТАРЯ ГОЛОВНОЇ УПРАВИ СУМА

За час від 20 лютого 1972 до 15 листопада 1974 року.

-- ХІІІ-ий Крайовий З"їзд, який відбувся в Нью Йорку в лютому 1972 року, вибрав мене членом Головної Управи. З огляду на резигнацію д. Олеся Череня з функції секретаря, з днем 29-го червня, я перебрала функцію секретаря.

Праця секретаря за останню каденцію у головній мірі заключалась у писанні протоколів із засідань Головної Управи СУМА. Всіх відбутих засідань, на протязі згаданого часу, 13-ть. Рівно, відбулись два президіальні засідання Головної Управи.. Одно засідання відбулось спільно з презідею Головної Управи ООЧСУ. Всі засідання, крім одного - яке відбулось на Оселі СУМА в Елленвіл, відбувались у канцелярії Головної Управи при 315 схід 10-та вулиця в Нью Йорку.

До праці секретаря належало ведення реєстрації прихідних і вихідних писем, писання обіжників, обіжних листів, комунікатів, тощо. Але тому, що Головна Управа мала працівників то вони в всіх випадках заступали секретаря. В минулій каденції в Канцелярії Головної Управи були затруднені: Евген Гановський до дня 10-го грудня 1973 року як повноплатний працівник, та частинно: п-ні М. П'ятка і д. М. Фурда.

За каденцію від 20-го лютого 1972 року до 15-го листопада 1974 р. зареєстровано в книзі прихідних писем 1024 листів . Вихідних писем зареєстровано 1030 , в тім самім періоді. Вислано 44 загальних обіжників до всіх Управ Осередків, Булав Відділів та членів керівних органів Головної Управи.

Прихідні письма	Вихідні письма	Обіжники
I972 р. - 353	310	12
I973 р. - 428	521	14
I974 р. - 243	199	18
Разом 1024	1030	44

Крім загальних обіжників, вислано ряд обіжних листів, комунікатів і повідомень, в різних біжучих справах.

Під кінець цього короткого звіту, я хочу скласти ширу подяку працівникам канцелярії Головної Управи СУМА, п-ні М. П'ятці, д. М. Фурді а зокрема д. Голові Евгенові Гановському за їхню співпрацю, допомогу і пораду в виконанні моєї функції.

Евгенія Кузьмович

ЗВІТ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО КЕРІВНИКА ГОЛОВНОЇ УПРАВИ СУМА

За час від 20 лютого 1972 до 15 листопада 1974 року

Що б говорити про загальний зрист і стан СУМА потрібно було б порівнювати із попередньою каденцією, що може не є можливим, хіба за винятком числового стану, який подам в другому місці. Тут коротко хочу дати свій осуд позитивів і негативів в терені Головної Управи СУМА. Часто ми осуджуємо СУМА із точки зору нашого місцевого Осередку чи Відділу, що не є правельно і такий осуд був би односторонній. Кожний Осередок має свої специфічні проблеми і успіхи. Обіжники Г.У., писані для терену, не часто є зрозумілі і легкі до виконання в деяких Осередках і Відділах, що в других є зрозумілою і нормальнюю реччю. Скільки є Осередків і самостійних Відділів Юнацтва - стільки є інакших "діагноз". Найкраща комунікація є часте відвідування по-одиноких Осередків-Відділів членами Головної Управи, що не часто відбувається із оправданих і не оправданих причин. Із власної обсервації можу загально ствердити, що СУМА ще у всіх наших громадах є невід'ємною частиною і все є чоловою молодечно-виховною організацією, яка в свою чергу дотримується Статуту і Правильника СУМА. Самостійницькі ідеали нашої воюючої Батьківщини все є їдеалами нашої Спілки, а доказом на це є велика ентузіастична участь нашої сумівської молоді на майже всіх маніфестаціях і демонстраціях в обороні нескорених.

Рист, розквіт і збереження цього правильного стану залежить вповні від Головної Управи, місцевої Управи Осередку, Булави Відділу і Виховників. В цих Осередках і Відділах, де ентузіазм, відданість, посвята і інтелектуальний рівень провідного активу є поставлені на відповідному рівні, там проходить задовільна праця і розвій. З Г.У. приходять дерективи, вказівки і поради, а все ж таки від місцевих клітин залежить успіх. Совісно виконуючих Осередків і Відділів, на мою думку, маємо більше як тих, що кволо реагують на заклики і обіжники Головної Управи СУМА. Помічається від деякого часу брак здорової міжосередкової конкуренції. Знова ж по місцевостях, де присипають другі молодечі організації Пласт, ОДУМ, це також негативно впливає на нашу Спілку. Найбільше терпить організаційна і виховна праця по тих Осередках і Відділах, де верхівку огорнула апатія, індефірентість чи може це знова брак здорової внутрішньої і зовнішньої конкуренції. Брак відповідальности, нетолеранція до других, законно вибраних, членів Управ Осередку чи Булави Відділу Юнацтва - допроваджує до дізорієнтації, хаосу і навіть до хронічного браку виховників, а наслідки всім відомі. Місцеві знова чинники щоб запобігти і направити цю ситуацію - часто не посилають своїх дітей до Суму, місто того відають їх до Пласту чи якоїсь іншої.

Дуже поганий вплив на деякі молоді, колись надійні особи, має вплив нігілістичне чуже оточення. Такі люди відходять від праці або знова залишивши в рядах СУМА спрошують, а то й відкидають ідеалістичного духа із нашої програми і нашого організованого життя, може й не дуже то свідомо. Такі люди є може дуже добре до організування всяких прогульок, поїздок, маніфестацій і других господарського характеру справ, але у виховній ділянці з ними потрібно бути обережними. Один чинник може помогти запобігти цій ситуації, а це видаючи а англійській мові брошуру, в якій би глибоко вияснювалося цілі і завдання СУМ-у.

На день звіту на терені ЗСА існує 38 Осередків СУМА і 50 Відділів Юнацтва, з чого 38 Відділів є при Осередках. Самостійних Відділів існує 12-ть.

Числовий стан СУМА був базований на підставі звітів 1972,73 і 1974 років. Сугestія Організаційного Попередньої каденції, що б привчити Управи Осередків та Булави Відділів Юнацтва, щоби всні давали точні звіти ювізначеному часі не дали ніякого успіху. Ми хронічно хворіємо хороброю незвітування.

Числовий стан нашої Спілки є як слідує:

Сеньйори	Дружинники	Юнацтво
Мужчини 489	Мужчин 317	Юнаків 1678
Жінки 231	Жінок 270	Юначок 1326
Разом 720	Разом 587	Разом 2804

Всіх Разом: 4,3II

Порівнюючи числовий стан із станом попереднього Головного З"їзду 19-20 липня 1972 року ми маємо на членів менше
ми зросли на членів

На Окружних Конференціях, а головно на Пленарних Нарадах в Клівленді в дні 22-23 грудня 1973 року і в Нью Йорку 26-27 січня 1974 р. виринуло питання, що робити із приводу незадовільного допливу Юнацтва до лав СУМА? На цій підставі Організаційна Референтура поробила плини і заходи що б зробити Сумові візуальну рекламу у наших газетах. Від Відділів Ю-СУМА і Осередків вимагалося фотографій із біжучого сумівського життя. Відгук на заклик був цілковито негативний.

Репрезентацій на Загальних Зборах Осередків:

За дуже маленькими винятками, всі Осередки і Відділи Ю-СУМА відвідують регулярно свої Загальні Збори. На цьому місці дозволю собі подякувати Окружним Координаційним Керівникам за їхню велику активність в терені і за цінні інформації, які вони подавали Головній Управі із діяльності і Загальних Зборів наших клітин по цілій території. Цими Координаторами на Округу Дітройт був д. Дмитро Сулима, Округа Чікаго д. Теодор Чурма, Округа Клівленд под. Анна Брездун-Белбін, Округа Бофало Михайло Лисак, Округа Нью Йорк Сіті д. Корнель Фасілик, Округа Нью Джерзі д. Зенон Галькович, Округа Пенсильвіанія д. Микола Бачара, Координатор Округи Нова Англія Тиміш Мельник.

Подяка всім тим членам Головної Управи, Контрольної Комісії і Товарицького Суду, які коли небудь репрезентували Головну праву на Загальних Зборах Осередків із якихось других нагод.

Я особисто відвідав і репрезентував Г.У. СУМА на Загальних Зборах Осередків і Відділів в таких місцевостях: Фініксвіл, Па., Філадельфія, Па./2 рази/, Трентон, Н.Дж. /2 рази/, Бостон, Мас., Дітройт, Міч. Також репрезентував Г.У. із нагоди 25-ліття Осередку СУМА в Філадельфії та 25-ліття СУМА округи Клівленд.

Ще також брав участь в Окружних Конференціях Округи Філадельфії 18-19-го листопада 1972 році і Округи Нью Йорк, Нью Джерзі у Йонкерсі 2 і 3-го грудня 1972 року.

Засідань Головної Управи відбулося 13-ть із чого я взяв участь у 8-ех.

Здиги СУМА:

1972-му році відбувся Маніфестаційний Здиг СУМА
д. Лев Футала - Комендант - східні стейти
д. Роман Почтар - Комендант - Західні стейти

1973-го року Всеамериканський Маніфестаційний Здиг СУМА
д. Ігор Шперналь - Командант

1974-го року відбувся Ювілейний Маніфестаційний Здиг яког був
д. Мирослав Шмігель - Командантом

На кінці хочу подякувати всім членам Головної прави за співпрацю, а найбільше тим друзям, що активно помагали мені у Здизі, не жалуючи труду і приємного часу.

Ігор Шперналь

Орг. Реф. при Головній Управі СУМА

ЗВІТ КУЛЬТУРНО-ОСВІТНЬОГО КЕРІВНИКА ГОЛОВНОЇ УПРАВИ СУМА

/ за час від 19-го лютого 1972 до 16-го листопада 1974р./

Не заперечним фактом є, що культурно-освітня діяльність, а особливо плекання народного мистецтва, є одним з кращих виховних засобів національного виховання тим більше в обставинах, коли всім нам доводиться постійно жити чи перебувати поза межами рідного краю. Культурно-освітня діяльність не може однак обмежитися до так званої народної творчості - мистецтва. Вона мусить охоплювати цілий ряд ділянок духовно-творчого життя нашого народу не тільки в сучасному, але також і в минулому. Тому основним завданням культурно-освітньої діяльності мусить в нас бути докладніше пізнання дотеперішніх культурних надбань нашого народу та на основі цього творити нові варгости та провадити свою діяльність.

Культурно-освітня діяльність в нашій Спілці повинна бути поставлена так, щоб молодші й старші наші Члени мали змогу поповнити свої знання з різних ділянок. Тому при організованій нашої виховної й освітньої праці, ми завжди мусимо мати це на увазі й тому старатись, щоб якнайширокший круг нашого членства з різнородними спеціальностями, міг якнайбільше скористати, поповнюючи своє знання та себе проявити.

В культурно-виховній праці в СУМА, мусимо також пам'ятати, що ворог на наших рідних землях нищить наші культурні надбання, уважаючи наших культурних діячів і використовує нашу культуру для своїх злочинних цілей - закріпощення українського народу. Всупереч тому, мусимо ставити своїм завданням виховувати людей, які були б здібні боротися з Москвою за нашу підметність й незалежність. І власне тому культурно-виховна праця мусить проходити під кутом заправи молоді до завдань, що їх накреслює програма СУМА, а дальше - це є вимогою сьогоднішнього дня.

Коли говорити про культурно-виховну працю, то ми маємо плекати й розвивати всі форми самовиховної культурної праці. Тут треба розуміти широкий діапазон культурно-виховної праці, як: гутірки, дискусії, декламації, рецитації, голосні читання, живі газети, хори, танцювальні гуртки, гри на бандурі, драматичні туртки, гуртки різьбарства, гуртки мальарства, писання писанок, товариські гри тощо. Нам не ходить лише про етнографічні чи фольклорні виступи, а йде про те, щоб молодь виявила творчу ініціативу своїх митецьких і інтелектуальних здібностей.

Згадуючи це все, хочу ствердити, що наша Спілка на терені З'єднаних Стейтів Америки поставила собі за завдання крім виховної праці з юнацтвом, що є особовою нашої організації, плекати й розвивати культурну працю, що має велике значення для виховання нашої молоді. Митецькі одиниці нашої Спілки під сучасну пору плекають різнородне мистецтво, що доповнює скарбницю української культури, тієї культури, що зараз ворог вогнем і мечем нищить на рідних землях.

Щоб не бути голосливим, подивімся на шпалти нашої української преси, яка звітує /хоч багато і промовчує/ про відбути різні імпрези, як: національні свята, фестивалі, концерти, культурні вечори і.т.п. - скрізь і всюди ми бачимо участь сумівських митецьких одиниць. Ми маємо в нашій Спілці сьогодні високо-митецькі одиниці, які часто виступають перед чужинецькою публікою, репрезентуючи нашу національну культуру, і за їхні виступи ця сама публіка давала велике признання з прихильними і похвальними рецензіями. Не можна оминути величавих і багатолюдних Здвигів і. Злетів СУМА, сумівські митецькі одиниці вповні заповняли митецьку програму, насолоджуючи багатолюдну публіку. Мені не під силу подати в моєму звіті всі ті виступи наших митецьких одиниць чи гуртків на нашому терені, а зрештою немає потреби, бо всім нам це добре знане й очевидне.

При цьому хочу подати, що в обіжниках і інструкціях з рамени культурно-освітньої референтури, ми закликали Осередки й Відділи СУМА творити й відмежувати мистецькі одиниці й самодіяльні гуртки. Ми вважали й уважаємо й зараз, що такий рід діяльності є дуже важливим у виховній праці. Молодь в цих гуртках виявляла свої таланти та творчість, що є користю для самої молоді і для нашої Спілки зокрема. З приємністю треба ствердити, що деякі Осередки і Відділи СУМА наші заклики й вимоги взяли собі до серця і поставили працю під цим оглядом на належному рівні. Треба також ствердити, що всі ці сумівські мистецькі одиниці представляють не тільки СУМА, Український Визвольний Фронт, але також і цілу українську спільноту на нашему терені. І коли сьогодні такі мистецькі одиниці існують в Осередках і Відділах, то ми в першій чергі завдячуємо їхнім Проводам і за цю працю Головна Управа СУМА складає сердечну подяку. Рівночасно Головна Управа СУМА висловлює признання й велику подяку всім мистецьким керівникам, які працюють з сумівською молоддю в Осередках і Відділах СУМА.

Моїм обов'язком є також згадати, що СУМА відмежує кілька Шкіл Українознавства, в яких наші діти вивчають українознавчі предмети, поглиблюючи знання про Україну. Крім цього, з рамени культурно-освітньої референтури в основних інструкціях були заклики і вимоги, щоб кожний юнак і юначка обов'язково ходили до Шкіл Українознавства чи Рідних Шкіл, завершуячи своє знання матуральним іспитом. При цьому хочу ствердити, що багато із сумівок і сумівців, які закінчили Школи Українознавства та закінчивши педагогічні курси - сьогодні вже викладають у цих самих школах на нашему терені. Коли йде про числовий стан різних сумівських мистецьких одиниць й гуртків, то на підставі зібраних звітів з Осередків і Відділів СУМА, виглядає приблизно так, як подано наступно:

1. Хорові одиниці	4
2. Співочі гуртки /квартети, тріо, дуети і т.п./	8
3. Танцювальні ансамблі і гуртки	19
4. Мандолінові оркестри	6
5. Капеля бандуристок	1
6. Симфонічна оркестра	1
7. Духові оркестри	2
8. Драматичні гуртки	6
9. Рецитаторські гуртки	7
10. Гуртки різьби	1
11. Малярські гуртки	2
12. Школи Українознавства	4
Разом:	61

На кінець хочу ствердити, що в Осередках чи Відділах СУМА замало присвячується уваги драматичним гурткам. Подекуди цього роду діяльність обмежується до слабої підготовки св. Миколая чи Ялинки. Ця ділянка є також важлива, як гуртки мистецького слова, а до того п'єси і вистави мають дуже великий виховний вплив на молодь. Коли я це підчеркую, то треба згадати, що брак цього роду діяльності відчувається не тільки серед нашого Членства, але також серед загалу українського громадянства і тому в майбутньому, тобто в наступній каденції цього роду діяльність треба відновити і посилити. Рівночасно треба звернути увагу на самоосвітню діяльність, бо вона в нас звелась подекуди тільки до Ширших Сходин, на яких обговорюється тільки організаційні й господарські справи осередку. Треба влаштовувати дискусійні вечори, панелі з представниками інших молодечих організацій. Крім цього Осередки чи Відділи Юнацтва СУМА повинні мати свої добре влаштовані бібліотеки, в яких повинні знаходитися важливіші видання, книжки, журнали, газети, а також повинні бути видання про Україну в чужих мовах. Для урохомлення бібліотек треба влаштовувати конкурси

читання української книжки, вечори обговорення нових видань, авторські вечори поодиноких письменників чи поетів, "живі газети" і.т.д. По Осередках і Відділах СУМА треба оживити працю гуртків різьбарства, малярства, писанкарства, вишивання і.т.п. Пам'ятаймо, що різнородна діяльність СУМА, а особливо в ділянках українського народного мистецтва - є основною прикметою нашої Спілки, чим вона відрізняється від інших молодечих організацій і в тому її атрактивна сила для нашої молоді.

Коли йде мова про мене особисто, то в часі каденції я відбув дев'ятнадцять різних поїздок до Осередків і Відділів Юнацтва СУМА з рамени Головної Управи СУМА. У вище подані поїздки входять: переведення Річних Загальних Зборів Осередків і Відділів Юнацтва СУМА, переведення юнацьких іспитів, доповіді, привіти та презентація Головної Управи СУМА. Крім цього я виготовив основну інструкцію до всіх Осередків і Відділів СУМА, як також виготовив напрямні праці з культурно-освітньої референтури на Конференції і Пленум Головної Управи СУМА. Крім функції культурно-освітнього керівника Головної Управи СУМА, я виконував ще функцію координатора керівника округи Нью Йорк і одночасно є головою Осередку СУМА ім. ген. хор. Т. Чупринки в Нью Йорку.

На цьому кінчаю свій звіт і з цього місця сердечно дякую Голові Головної Управи СУМА Другові Гановському, всім Членам Головної Управи СУМА, всім Осередкам і Відділам Юнацтва СУМА за співпрацю. Рівночасно складаю щиру подяку всім мистецьким керівникам, які жертвоно працювали з сумівською молоддю на полі нашої рідної культури. При цьому бажаю 14-му З'їздові СУМА ділових нарад та світлих успіхів.

Честь України!

Готов Боронити!

Корнель Василик
Культ.-Освітній Керівник

ЗВІТ КЕРІВНИКА ЗОВНІШНІХ СПРАВ ГОЛОВНОЇ УПРАВИ СУМА
/ за час від 19-го лютого 1972 до 16-го листопада 1974р./

Коли цьогорічним Зіздом святкуємо 25 ліття нашої Спілки в Америці, то слід застановитися над одною з найважливіших сторінок нашої діяльності, а саме наших зовнішніх звязків. В минулих каденціях багато референтів розуміли цю ділянку дещо інакше як я, бо ж думали майже виключно в контексті звязків з іншими українськими молодечими організаціями. На мою думку таке мислення обмежене. Беручи під увагу, що ми є політична еміграція, а СУМА це національна виховно-політична організація, треба ствердити, що головним предметом нашої сумівської діяльності є виховання молоді для того, щоби вона могла провадити українську політично-пропагандивну акцію в тому середовищі, в якому вона знаходитьться.

Тому і наша організація має однострій: не на те, щоби ми могли гарно зорганізовано виглядати на наших т.зв. лісових імпрезах /Здвигах, Злетах, Зустрічах, Апелях, тощо/, а на те, щоби наша умундурована молодь могла зробити враження на американців. Очевидно тут не починається і кінчається зовнішна діяльність. Вона повинна бути дуже широкогранна, в тому напрямі мусить працювати ціла організація.

Впродовж моєї каденції з референтури зовнішніх звязків вислано обіжники чи то напрямні праці, як також заклики до участі в міжнародних імпрезах/напр. Конференція Світової Анти-комуністичної Ліги/. Як референт зовнішніх звязків я брав участь майже в усіх засіданнях Конференції Центральних Молодечих і Студентських Організацій при УККА. На мою думку така зовнішна діяльність як презентація нашої організації перед українців є мінімальна і мало корисна. Уже трохи поважніша діяльність виявилася у писанню листів до американських сенаторів, конгресменів, губернаторів та майорів, американських урядовців, запрошуючи їх на наші імпрези, а передусім Здвиг чи другі велики імпрези. Проте багато більше корисним було б, коли ми відбували б того роду імпрези чи інші не в зелених лісах Елленвіл, а радше в сірих мурах Нью Йорку. Тоді і скоріше приїхали б американські дійсно політичні чинники, а не лише майор міста Елленвіл, і наша чудова зорганізованість служили б не лише власному "его", а виконувада б політично-пропагандивну службу.

Особисто під час цієї каденції я не був в силі зробити всього того, чого я бажав, а саме дійсно розгорнути зовнішну діяльність СУМА бо я був пересебяганий працею в другій братській організації в системі Українського Визвольного Фронту, а саме в ТУСМ. На зовнішньому відтинку переведено поважну працю з рамени ТУСМ-у якого членами є переважно сумівці, і ту працю можна б зарахувати на кonto СУМА. Все таки про цю дійсно велику працю уже звітовано на останньому Зізді ТУСМ і тому немає потреби це повторювати. Все ж таки слід зазначити, що через ту організацію /ТУСМ/ я міг і юних сумівців включити в зовнішну працю, як голодівка в обороні Валентина Мороза в Нью Йорку. Я звертався до осередків СУМА, щоби вони допомогли у переведенню цієї акції і деякі відгукнулися. При цьому почуваюся до милого обовязку відзначити сумівців з Пассейку, які дійсно допомогли в цьому ділі. Далі СУМА включилася в акцію співвидання книжки про сучасний стан на Україні разом з братською організацією ТУСМ та студентською центральною СУСТА. СУМА зообовязалася закупити 2,000 примірників. Ці книжки в англійській мові будуть готові до тижня і СУМА, як Головна Управа, так і осередки повинні подбати про поширення цієї книжки серед американців.

Впродовж останніх 25 літ, хоч СУМА дійсно зробила великий поступ, на жаль ділянка зовнішніх зв'язків була занедбана. Щойно аж на цей ХІУЗізд запропоновано Комісію Зовнішньої Діяльності, мабуть перше в 25-ох роках. При помочі цієї Комісії наш Зізд повинен опрацювати конкретний план зовнішньої діяльності, щоби ми вкінці відкинули виключно "лісове політиканство" та взялися до виховування нашої молоді і підготовки її до політично-пропагандивної праці і популяризування української проблематики в Америці.

Аскольд Лозинський

ЗВІТ КЕРІВНИКА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ЗА ЧАС ВІД 20 ЛЮТОГО 1972

ДО 16 ЛИСТОПАДА 1974 РОКУ.

Український спорт завжди керувався добром українського народу, а українські спортивці завжди стояли в перших рядах боротьби за краще завтра України. Спорт був і є одним з кращих виховних засобів молоді, бо гартує не тільки духа, але й тіло людини. Духова і фізична сила характеризують найвизначніших борців за волю України.

I. Цілі і напрямні фізичного виховання в СУМА:

Завданням спорової референтури Г.У. СУМА було і є дбати про те, щоби праця в ділянці фізичного виховання по Осередках СУМА йшла впарі з національно-ідеологічним вихованням. Через фізичне виховання ми старались скріплювати здоров'я сумівської молоді, допомагали їй фізичному розвиткові, та впарі з тим вирошувати глибоко-ідейних молодих людей, які визначалися стійкістю характерів, відвагою та працьовитістю, бо тільки такі одиниці можуть найкраще прислужитись для справи визволення нашого народу.

Праця фізичного виховання була унапрямлювана обіжниками Головної Управи, які появлялися протягом цілого року, наголошуючи окремі ділянки спорової активності на місцях в залежності від пори року. Особливу увагу було звернено на належне ставлення фізичного виховання в літньому сезоні в часі таборування нашого юнацтва та на наших Оселях взагалі. З початком кожного року цієї каденції ми випускали обширну інструкцію по лінії фізичного виховання, даючи при тому календар важливіших спортивних імпрез, які плянувались на даний рік не тільки Головною Управою СУМА, але також українськими спортивними централями чи поодинокими товариствами й організаціями. Йшлося нам про те, щоби як найбільше число сумівської молоді зацікавити спортивною діяльністю та щоб взагалі розбудити спортивну активність серед якнайшиших кругів української молоді.

2. Спортивні імпрези:

В загальному треба ствердити, що останніми роками, а особливо протягом останніх 3-ох років, спортова діяльність в нашій Спілці надто пожавилася. Про це свідчить число спортивних імпрез, які мали місце в цій каденції та число учасників в них - членів нашої Спілки.

Не маючи змоги відношувати всіх, зупинимось на найважливіших:

- 25-го березня 1972 р. - Відбиванковий Турнір з рамени УСЦАК - СУАСТ - Схід в Пассейку, взяло участь 6 хлоп"ячих і 3 дівочих дружин СУМА;
- 22-го квітня 1972 р. - Річний Турнір настільного тенісу СУАСТ - Схід в Ірвінгтоні, взяли участь сумівці з Філадельфії, Ньюарку і Пассейку.
- 5-го травня 1973 р. - Відбиванковий Турнір Юнацтва і Дружинників в Ірвінгтоні, взяло участь 42 дружинників, 18 юнаків і 18 юнчиків. Господар О-ок СУМА ім. полк. Е. Коновалця в Ірвінгтоні.
- 19-го травня 1973 р. 9-ті юніорські Відбиванкові змагання з рамени УСЦАК-у і СУАСТ - Схід в Мейплевуд, Н.Дж.

- 23 і 24 червня 1973 р. заходами Головної Управи СУМА та під патронатом Конференції Українських Центральних Молодечих і Студентських Організацій при УККА відбулись Перші Спортивні Ігрища на Оселях СУМА в Елленвіл. Організатор - ГУ СУМА, було 485 учасників, з того більша половина сумівок і сумівців з цілого терену ЗСА.
- 15 і 16 червня 1974р. - Другі Спортивні Ігрища під патронатом Конференції Центральних Молодечих і Студентських Організацій при УККА. Організатор - Організація Української Молоді Пласт, господарська частина - Головна Управа СУМА. Учасників - 400, з того сумівців і сумівок біля 180.
- 24 і 25 серпня 1974 р. - ХУ-ті легкоатлетичні Першості УСЦАК. Організатором і господарем ГУ СУМА, технічне ведення - Управа УСЦАК. Учасників 250. З того понад 65% учасників з Канади. Участь сумівців з терену ЗСА 15% абсолютно незадовільна.
- 9-го жовтня 1974р. - Відбиванковий Турнір О-ок СУМА в Ірвінгтоні.

3. Спорт на Окружних Злетах Ю СУМА:

Кожного року весною перед початком літнього сезону відбувають в п'яти округах, переважно на Оселях СУМА Окружні Веснянні Злети. Половина програми і часу цих Юнацьких імпрез присвячена спортивні, а саме: легкоатлетичні, відбиванці та копаному м'ячеві. Найбільшою популярністю серед нашої молоді в тішиться відбиванка, де з кожним роком стає до змагань щораз то більше відбиванкових Команд. Копаний м'яч тільки декілька Осередків має зорганізовано, а легкоатлетику систематично в правляє тільки декілька одиниць.

У висліді того, Злети є дуже доброю нагодою для всіх початківців і вони до певної міри поповнюють працю на відтинку фізичного виховання серед юнацтва, яку на місцях не все належно ставиться чи навіть доцінюється. Колиб з боку виховників, дружинників і сеньйорів було більше опіки над спортивною активністю на місцях, тоді наші Злети були б на вищому спортивному рівні, краще організовані та з кращими спортивними осягами. Ми мали б також у наших Відділах Юнацтва більший приплив доросту мужеського полу.

4. Спорт на Здвигах СУМА :

Від самих початків існування СУМА, спортивні змагання Копаного м'яча і Відбиванки становили одну з важливих точок наших Здвигів. В останніх трьох роках дается завжити щораз то більшу участь відбиванкових дружин Дружинників і Дружинниць, які стоять на досить високому рівні. Коли в 1972 р. на Здвигі СУМА в Елленвіл брало участь 15 дружин відбиванки, то на Ювілейному Здвигі було їх два рази більше числа. Хоч це переважно дорослі дружини, то все ж таки запримічується замало опіки над ними спортивних Керівників Осередків, а деякі з них часто організуються самочинно без відома Управ Осередків. В таких дружин помітний брак дисципліни, недбалій зовнішній вигляд та не все належна спортова поведінка, якої вимагається від сумівця. Ми зі свого боку робили цілий час натиск, щоби ці справи наладнати, але не все ми знаходили належне зрозуміння в самих змагунів та спортивних керівників. В найкоротшому майбутньому мусить бути виготовлений новий правельник, який регулюватиме всі ці речі.

Ми докладали всіх старань, щоби на Ювілейному нашому Здзвізі в цьому році мали змогу зустрітися наші найкращі дві команди копаного м"яча, а саме: СК СУМА "Крила" з Чікаго і СК СУМА "Крилаті" з Йонкерсу. Це сталося завдяки зрозумінню дотичних Управ Осередків і Змагунів, і ми були свідками високоякісних спортивих змагань, що спричинилось у великій мірі до звеличення Ювілею нашої Спілки. З цього приводу хай мені буде вільно висловити призначення і Ґратуляції обом Осередкам і Командам.

5. Спортивний табір - школа :

Від дівчого часу відчувалось, що крім виховних, відпочинкових і вишкільних таборів для нашого Юнацтва, є потреба окремих спортивих таборів. Було декілька спроб їх організувати, але щойно увінчалися вони належним успіхом в 1973 р., коли вперше на Оселі СУМА в Елленвіл в часі від 29-го липня до II-го серпня відбувся двотижневий табір, в якому взяло участь около 100 учасників. Наючи успіх у влаштуванні I-го табору, вже в 1974 р. рішено його відбути у формі спорової школи протягом 3-х тижнів, яка тривала від 21-го липня до II-го серпня. Успіх табору-школи треба в першу чергу завдячувати фаховцем інструкторам, яких нам вдалося зорганізувати. Шкода тільки, що Осередки із заходу належно не користають з цих таборів-школи. В майбутньому їх треба більше спопуляризувати в цілому терені, бо не всюди ми є спроможні піднайти таких інструкторів та не всюди маємо до цього належне устаткування.

6. Фізичне виховання на таборах :

Існування окремого спортивного табору чи школи не звільняє нас від належного ставлення справи фізичного виховання на виховних та вишкільних таборах. Тому в наших інструкціях ми вказували на важливість спорту на таборах, як його переводити, включно із порученням, мати в кожночасній Команді табору окремого фахового інструктора - виховника фізкультури. Майже на всіх таборах наші інструкції по цій лінії були стосовані, але покищо тільки із задовільним вислідом.

7. Спортова площа на Оселі СУМА в Елленвіл :

Спортиву діяльність можна розвивати тоді, коли для того є відповідні влаштування: спортиві залі, площи, басейни, виряд. З п"яти наших Осель, слідуючі мають спортивні площи: Оселя СУМА в Барабу - дві тенісові площи, відбиванкові площи та басейн; Оселя СУМА "Київ" біля Дітройту - площу до копаного м"яча. Тому два роки на Оселі СУМА в Елленвіл закінчено будову найбільшої спортивої площи - правдивого стадіону, на якій можуть відбуватися спортивні змагання професійного порядку. Існування цієї спортивої площи вже себе оправдало. До цього часу, крім виключно сумівських спортивих імпрез відбулися два рази Спортивні Ігрища, та ХУ-ті Легкоатлетичні першості УССР з великою участю не тільки сумівців, але також молоді з інших молодечих і спортивних організацій.

Те, що ми довершили будову цієї площи треба в першу чергу завдячувати п. П. Русинкові з Йонкерсу, без якого фахової поради і вкладу праці, ледви чи ми були б завершили її будову. Крім, при цій нагоді хочу зложити подяку УСК в Нью Йорку, яке подарувало трибуну, яку покищо не було зможи заінсталювати.

8. Стан Спортивих Команд:

На основі даних, поданих в останніх звітах ми маємо:

1/ Дружин копаного м'яча	15
2/ Дружин відбиванки	30
3/ Дружин столової сітківки	5
4/ Легко-атлетичних ланок	15
5/ Лещетарських ланок	2
6/ Гокейові дружини	2
Разом	68

9. Підсумки:

Помимо всіх наших зусиль та пожвавлення спортивої діяльності останніми роками, дуже відчувається занедбання цієї ділянки по наших менших Осередках. Нашою ціллю повинно завжди бути в кожній місцевості і якнайбільше число нашої молоді заінтересувати спортом. Тоді й матимемо напевно кращі успіхи під час зовнішніх виступів.

Ярослав Петрик

ЗВІТ БУЛАВНОГО ДРУЖИННИКІВ СУМА ЗА РОКИ 1972 ДО 1974

Я був вибраний як Булавний Дружинників на Шостій Крайовій зустрічі Дружинників, яка відбулася в днях 23-го та 24-го вересня 1972 року на Оселі СУМА "Київ" біля Дітройту, Мічіген. Затверджений в цій функції Головною Управою дnia 5-го жовтня 1972 року та був коптований в члени ГУ СУМА.

Першу активну участь як головний Булавний Дружинників взяв на засіданні ГУ СУМА, яке відбулося в Нью Йорку 11-го травня 1973 р. В цей день члени ГУ СУМА подали всіякі пропозиції відносно майбутньої роботи Дружинників СУМА. Але сумно сказати, що ніхто із тих які висловлювали критичні зауваги чи поради тримали контакти зі мною ані один не відповів на мої листи.

I. Активність Дружинників СУМА в роках 1972 до 1974

1/ В днях 26-28 жовтня 1973 р. відбувся Світовий З"їзд СУМ-у в Торонті де Дружинники з ЗША брали масову участь.

2/ ГУ СУМА організувала Пленарні Наради які відбувалися в днях 22-23-го грудня 1973 р. Тут Дружинники брали участь як представники своїх Осередків /Осередкових Управ та Булав/

3/ Рівною Дружинники брали активну участь в Командах Таборів, Здvigів та Злетів.

2. Активність Дружин СУМА:

Від дня 11-го травня 1973 р., коли я побував на засіданні ГУ СУМА, то мені було відомо про існування двох суспільно-політичних Дружини, одної Дружини Культурників, одної Дружини Фізкультурників та одної Дружини Виховників. Від того часу я не чув, а ні від ГУ СУМА, ані від провідників тих Дружин про їх активність. Я тільки можу сказати, що суспільно-політична Дружина "Сибірські Вовки", яка має свій осідок в Чікаго, є активною до тої міри що вони сходяться на сходини.

Я особисто думаю, що до певної міри треба передумати ідею та практичність існування цих Дружин. Коли ці Дружини були активні, то Осередки до яких їхні члени належали, занепадали. Ці Дружинники бачили це, та знова стали активними в своїх Осередках - а через це тепер Дружини занепали. Можливо, праця в Дружинах занепала ще й тому, що назагал є помітний занепад активності всюди.

3. Спроба характеристики сумівця - дружинника:

В моїм порузуменні, СУМ складається з чотирьох типів Дружинників:

1/ Дружинник - Виховник /Впорядник - цей Дружинник який є активний в виховній ділянці СУМА, як Виховник /Впорядник, або як член своєї Осередкової Управи чи Булави.

2/ Дружинник, який не є Виховником, ані Впорядником, але який є активний в самодіяльних гуртках - спорти, танцях, музиці тощо.

3/ Дружинник суспільник - активіст - який не є активний в СУМ-і ані в виховній ділянці, ані в самодіяльних гуртках, але якого цікавлять українські справи і він проявляє себе через інші Організації - як СУСТА, ТУСМ.

4/ Дружинник який не є активний зовсім в українському суспільстві, але натомість є активний в американському середовищі.

Коли ідея створення Дружин повстала, то ГУ СУМА пробувала ці зацікавлення зорганізувати. До певної міри це початково вдалося. Але тоді інші Організації повстали, які відібрали Дружинників від Дружин та від Осередків. Тусм є найкращий приклад для цього. Тепер захоплення приналежності до Дружин немає. Виходить, що Дружини не розв'язують справи Дружинників.

Щоби зрозуміти справу Дружинників то ми мусим собі вперше усвідомити що кожний Дружинник не буде так активний в СУМА як цього від него вимагається. Дружинники ходять до школ, женяться, входять в американське середовище, і коли вони стають батьками, то деяка кількість з них навертается знова до СУМ-а, щоб СУМ виховував їхніх дітей. Деякі натомість цілковито асимілюються в американське життя та ніколи не вертаються. І коли ми зможемо відповісти на питання - чому українці цураються свого, то і тоді зможемо розв'язати справу Дружинників та справу української молоді взагалі.

Мушу, однак підкреслити сьогодні одну дуже важну справу, а саме, що сучасна українська молодь починає що раз більше себе представляти в Америці та в світі, що вона є українського походження. Вона є гордою на своє українське походження і його не встидається та не закриває його як це бувало попередніми часами. Вона почуває себе прямо українською молоддю. Багато молоді рівно ж ставить питання, чи потрібно СУМА? Я отвердо відповідаю що так! Але і треба запитатися чи сучасний СУМ є того самого характеру, ідеї та фільософії яка існувала 25 років тому?

4. Висновки:

Цей З"їзд мусить рішати майбутнє нашої Організації. Він мусить довести до свідомості всього членства, що ми собою представляємо та до чого ми зміряємо. Коли, ми зможемо глибинно зображені цілі СУМА, то ми будемо стояти на високому рівні. Коли ми зможемо знайти способи, як здійснити ції цілі, то ми будемо ще на вищому рівні. Ніколи не забуваймо хто ми є і яка наша найвища ціль в житті. Пригадуймо один одному!! Дружинники будуть Вангардом СУМ-у! Дайте нам мету, яку ми можем виконати!

Честь України!

Готов Боронити!

Лев Керичинський
Головний Булавний
Дружинників СУМА

ЗВІТ КООРДИНАТОРА ПРАЦІ КЛІТИН СУМА ОКРУГИ НЮ ДЖЕРЗІ ЗА ЧАС
ВІД 20-ГО Лютого до 16-го листопада 1974р.

I. Організаційний стан Округи:

Будучи обраним XIII-тим Крайовим З"їздом членом Головної Управи СУМА, на першому засіданні Головної Управи приділено мені Округу Ню Джерзі. На терені цієї Округи знаходяться наступні клітини СУМА: О-ок ім. полк. Е. Коновальця в Ньюарку-Ірвінгтон, О-ок ім. ген. М. Тарнавського в Пассейку, О-ок ім. Л. Українки в Джерзі Сіті, та са-мостійно діючі Відділи Юнацтва СУМА "Зборів" в Байоні, "Львів" в Картереті "Берестечко" в Ню Бронсвік і "Калуш" у Віллані. Осередок СУМА ім. полк. Е. Коновальця в Трентоні з огляду на близьчу віддалу до Філадельфії, приділено до округи Філадельфії.

Активними Осередками є Ньюарк-Ірвінгтон, Пассейк і Джерзі Сіті. Вони провадять систематичну працю на відтинку Юнацтва, відбуваючи регулярно виховні сходини, в міру можливостей провадять культурно-освітню працю, відбувають регулярно свої Річні Загальні Збори, ма-ють справно - діючі Батьківські Комітети, беруть участь в загальних сумівських імпрезах як Злетах, Здвигах, маніжестаціях і інших акціях, виступах і імпрезах місцевого характеру.

Менше активними, або цілком неактивними є названі вгорі само-стійно - діючі Відділи Юнацтва. Причини на це є різні. В одній місцевості немає відповідних виховників, в другій немає допливу в ряди молодшого Юнацтва, а в ще іншій немає належної опіки і допо-моги з боку батьків і старшого громадянства. Можна, однак, заважи-ти, що в цих місцевостях є поважне число осіб, які були колись активними в юнацтві, сьогодні є вони у віці дружинників, що почу-ваються сумівцями, але нігде організаційно не оприділені. Багато з них студіють на високих школах, а деякі з них вже покінчили. Уважаю, що ними треба було б особливо зайнятися, організуючи з них Осередки, а біля них та за їхньою допомогою можна було посилити також працю на відтинку Юнацтва.

2. Аналіза праці в цілості:

В загальному на послаблення праці у всіх клітинах СУМА впливає, на мою думку, передчасний відхід від активної праці по Осередках наших основоположників і сеньйорів. Своє спостереження базую на таких фактах. Через останні три роки, як представник ГУ СУМА, мав я змогу бувати на Річних Загальних Зборах Осередків. З кожним роком зауважується що раз то меншу фреквенцію сеньйорів і батьків та при тому великі труднощі номінаційних комісій скомплектувати відповідний склад Управ. Подекуди Управи не є працездатними з огляду на те, що не всі її члени сповнюють належно свої функції. Часто мається враження, що коли б Відділи Юнацтва не були активними, що діяль-ність чи навіть існування Осередку в даній Місцевості була б непо-мітною.

З другого боку хочу відмітити факт, що завдяки декільком осо-бам в поодиноких місцевостях, нашим сеньйорам, які від самого по-чатку оснування Осередків по сьогоднішній день безпереривно працю-ють, ми маємо успіхи в праці. Біля них виросло нове покоління су-мівців, відданих і працьовитих, на плечах яких лежить майже ввесь тягар виховної праці по Відділах Юнацтва. Треба буlob подбати,

щоби всіх інших вартісних одиниць з цього нового сумівського покоління, яке є надто чисельне, віднайти їх і знайти їм належне pole вияву в Осередках і через Осередки, а тим самим ми посилили такі ділянки, як організаційну, культурно-освітню, зовнішньої суспільно-громадської діяльності, які в нас та в цілій українській спільноті помітно занепадають.

3. Спільні акції і імпрези:

В звітному періоді в засязі округи ми не організували окремих акцій, однак майже всі Осередки були кожначно чисельно заступлені на демонстраціях і маніфестаціях, які відбувалися в Нью Йорку в обороні нескорених, а останньо в акції оборони Валентина Мороза. Такі Осередки як Пассейк і Ньюарк прибували окремо винайнятими автобусами, а з менших Осередків автами.

До імпрез окружного засягу треба зачислити "Український День в Гарден Стейт Арт Центр", що відбувся дня 9-го червня 1974 року. Треба підмітити, що багато праці і часу для успіху цієї імпрези присвятив Осередок в Ірвінгтоні.

До більших зовнішніх виступів треба зарахувати організовану спільну участь молоді СУМА в 100-ліття міста Пассейку та Ньюарку.

Осередок СУМА в Ірвінгтоні Богослуженням, святочним апелем і бенкетом відзначив 25-ліття Осередку дня 20-го жовтня 1974 року.

4. Моя праця:

Як член Головної Управи СУМА я ставався бути на всіх її заходах та брав участь у всіх імпрезах і акціях, що їх ініціювала чи проводила Головна Управа.

Був представником Головної Управи, чи прямо з функції Координатора Праці Округи, був присутнім на всіх Річних Загальних Осередків.

Відбув зустрічі з членами Управ Осередків Джерзі Сіті, Ньюарк-Ірвінгтон, Пассейк та з Батьківським Комітетом Відділу Юнацтва СУМА у Віппані.

Відбував зустрічі з членами Булав Відділів Юнацтва.

Брав участь з рамени ГУ СУМА в Підготовчій Комісії Молоді для влаштування "Українського Дня" в Гарден Стейт Арт Центр.

Брав участь в Командах Злетів, Здвигів, та Спортивих Ігрищ через три роки цієї каденції.

Організував Дружинників для участі в демонстраціях та для праці на Оселі СУМА в Елленвіл.

Як член Осередку СУМА в Нью Йорку, виконував функцію виховника роя старших юнаків та адміністратора дівочого хору "Жайворонки" і танцювального ансамблю "Верховинці".

Честь України!

Готов Боронити!

Зенон Галькович

ЗВІТ КООРДИНАТОРА ПРАЦІ КЛІТИН СУМА ОКРУГИ ОГАЙО

На терені Округи Огайо знаходиться сім Осередків СУМА, за які я несла відповідальність як член Головної Управи СУМА, а саме: О-ок ім. гет. Б. Хмельницького в Клівленді, ім. Т. Шевченка в Пармі, ім. полк. Е. Коновальця в Янгстравні, ім. гет. І. Мазепи в Кентоні, ім. Короля Данила в Акроні, ім. В. Симоненка в Льюїсбурзі та ім. О.Горнового в Колюмбусі.

В часі каденції я проробила слідучу працю: Кожного року скликувалася нарада Управ Осередків цілої Округи для обговорення спільних імпрез, які вимагали спільної праці та участі членства з цілої Округи як Весняні Юнацькі Злети, підготовка до юнацьких тaborів, Маніфестаційного Здигу СУМА, який відбувався на терені нашої округи /на Оселі "Хортиця"/ в 1972 р. то що. Я не тільки організувала ці імпрези, але часто брала активну участь в Командах названих імпрез.

Як Координатор, я була членом іспитових Комісій для переведення юнацьких іспитів в Осередках Клівленд і Парма та живо цікавилася станом виховної праці в поодиноких Відділах Юнацтва. Я організувала поїздки юнацтва на вишкільні тaborи на Оселю СУМА в Елленвіл в роках 1973 і 1974.

В 1972 році я доложила старань, щоби з нашої Округи взяло якнайбільше число участі в 2-ому Мандрівному Таборі по Європі, якого учасницею була також і я.

За час каденції я старалась відвідати всі Осередки в Окрузі: Заступала Головну Управу СУМА на Загальних Зборах Ради Й Адміністрації Оселі СУМА "Хортиця" та майже на кожних Річних Загальних Зборах Осередків Округи Огайо.

Як член Головної Управи СУМА брала участь в двох Засіданнях Головної Управи, в Пленарних нарадах СУМА Осередків західніх стейтів та в спільних конференціях Організацій Українського Визвольного Фронту Округи Огайо, в Крайовій Зустрічі Дружинників та в більших сумівських і загально громадських імпрезах, що відбувалися на терені Округи Огайо.

Як член Осередку ім. Т. Шевченка в Пармі, я сповняла функцію Голови цього Осередку в каденції 1972/73 р.

Слід віднотувати, що в дні 5-го жовтня 1974 року наша Округа відбула спільне свято відмічення 25-ліття із святочним банкетом та відповідною програмою, яке пройшло з гарним успіхом.

Честь України!

Готов Боронити!

Анна Брэздун - Белбин

ЗВІТ ГОСПОДАРСЬКОГО РЕФЕРЕНТА ГОЛОВНОЇ УПРАВИ СУМА

за час від 20-го лютого 1972 року до 15 листопада 1974 року

I. Осілі Спілки Української Молоді в Америці.

На сьогоднішній час Спілка Української Молоді має 5-ть Осель. Чотири Оселі є власністю Осередків СУМА, а одна Оселя - власність Головної Управи СУМА.

1/ Оселя "Холедний Пр" /власність Осередків Бофало, Рочестер, Сирекюзі і Аубурн./

На Оселі розбудована нова велика Світлиця, кухня, дві паланки для таборування, адміністративний будинок. Оселя посідає гарну річку, багато ужиткового місця. В пляні є побудувати спортивну площа. Задіжено багато нових дерев. Оселя використовувана протягом цілого року. Книжкова вартість Оселі 125 тисяч дол.

2/ Оселя "Хортиця" /власність Осередків Огайо/

Ця Оселя найпізніше куплена, однаке заборговання майже все сплачено. Стилеві побудовано їдалню і кухню. Оселя має велике і дуже гарне Озеро, яке потребує постійної охорони. Є великі можливості до розбудови і існування. Книжкова вартість Оселі 95 тисяч дол.

3/ Оселя "Київ" - околиця Дітройту. Власниками є Осередок/и/ і тз. "шеровоці".

На Оселі є гарна, мурована кухня, два будинки як рівномеж побудовано гарну Каплицю. Сама Оселя положена в околиці розбудови приватних посілостей і приміщень, тому мав дані на розвиток і існування, однаке минулого року невикористана на таборування. Книжкова вартість Оселі 75 тисяч дол.

4/ Оселя Барабу - для користування Осередків Іліной, Віскасін, Міннесота/

На Оселі побудовано для молодшого Юнацтва велику паланку, для гостей мотель, кухню, та перебудовано із старого будинку гарну Світлицю.

Рівномеж перебудовано адміністративний будинок збудовано два тенісові корти і гарний басейн. Оселя має багато місця і зелені, дуже добра для таборування а зокрема для зимового спорту. Завідуєть Оселею О-ок ім. Павлушкова в Чікаго.

Книжкова вартість Оселі 200 тисяч дол.

5/ Оселя "Сумівська" Елленвіл, Н.Д. власність ГУ СУМА для Осередків Східніх стейтів Нью Йорк, Нью Джерзі, Консильденія, Конектика, та інш.

Куплена 1954 р. із одинадцяти будинками, озером та рікою. Від цього часу Осело кожного року розбудовується. Побудовано дві Каплиці, перебудовано юнацьку світлицю і крамницю. Відокремлено дівочий табір від хлопячого та побудовано чотири великі паланки для Юнацтва. Для улескшення праці Команди Тaborів побудовано дім Команди "Київ" із огріваним зимою, а для гостей і вакаційників - мотель "Криницю" і Будинки т.з. село. Також побудовано нову їдалню і залито асфальтом дороги. Перебудовано ряд кімнат в старих будинках та поставлено нову Потужну помпу для тягнення води.

На Оселі збудовано великий Пам'ятник Героям, Спортивий майдан а за останніх три роки побудовано великий, модерно - викінчений із огріванням та штучним охолодженням будинок - світлицю. Рівно ж цього року споруджено сгрівальну систему в мотелі "Криниця".

Оселя із гарним виглядом, дуже добра для таборування, відпочинку для старших та для більших імпрез як Здиги, Злети чи спортиві Олімпіади. Може бути використована протягом цілого року.

Книжкова вартість Оселя 500 тисяч дол.

Разом книжкова вартість Осель СУМА виносить 895 тисяч доларів

2. Зіставлення нерухомих маєтностей Осередків СУМА:

- 1/ О-ок ім. Павлушкиова - Чікаро - в посіданні будинок СУМА вартості 65 тисяч дол.
- 2/ О-ок ім. Богуна в Чікаро - власником дому СУМА вартості 30 тис.
- 3/ О-ок ім. Крути - Чікаро - співласник Дому з ОУВФ, вартість частини для Осередку 17 тисяч дол.
- 4/ О-ок в Міннеаполіс - будинок спільний з ОУВФ - Осередок в посіданні 150 тисяч дол.
- 5/ О-ок ім. Київ, Дітройт - майно на суму II тисяч дол.
- 6/ О-ок в Пармі - набута площа - 10 тисяч і 800 дол.
- 7/ О-ок СУМА в Клівленді - власний дім - 25 тисяч дол.
- 8/ О-ок в Палатайні - спільний дім із від. ООЧСУ - вартість О-ку 20 тисяч дол.
- 9/ О-ок Бофало - співласник Дому "Дніпро" - частина майна Осередку 20 тисяч дол.
- 10/ О-ок Рочестер - будинок СУМА - 55 тисяч дол.
- 11/ О-ок - Бостон - в посіданні дому - 25 тисяч дол.
- 12/ О-ок Лонкерс - будинок спільний з ОУВФ, 1/3 вартості для О-ку 160 тисяч дол.
- 13/ О-ок Нью Йорк - співласник дому із ОУВФ частина О-ку 20 тис.дол.
- 14/ О-ок Філадельфія - співласник Дому молоді - частина Осередку становить 20 тисяч дол.
- 15/ О-ок Асторія - в посіданні власного будинку вартості 40 тисяч д.
- 16/ О-ок Трентон в посіданні Площі - вартості 6 тисяч дол.
- 17/ О-ок Балтіморе - в посіданні власного будинку - вартости 45.000

Ці дані взято на підставі річних звітів Осередків із цієї Каденції. Осередки є власниками поважних посолостей і тим самим майна, яким раціонально господарють.

Не враховуючи інвентарів та Сальд Осередків, вартість їхніх маєтностей виносить в сумі 719 тисяч дол.

Коли додамо до цієї суми вартість Оселя в сумі 895 тисяч дол., то загальна вартість майна Спілки Української Молоді в Америці виносить один мільйон шістьсот чотирнадцять тисяч доларів.

ЗВІТ ТАБОРОВОГО РЕФЕРЕНТА ГОЛОВНОЇ УПРАВИ СУМА

За час від 20 лютого 1972 до 15 листопада 1974 року

Протягом моєї каденції при Головній Управі СУМА, відбулися разом 50 тaborів.

1/ 15 тaborів, які були зорганізовані і влаштовані Головною Управою на терені ЗСА, та по Европейському континенті.

2/ 35 тaborів, зорганізовані Таборовими Комісіями в округах по-одиноких Оселях СУМА.

Оселя СУМА в Елленвіл, Нью Йорк.

Оселя СУМА "Холодний Яр", Бофало, Н.Й.

Оселя СУМА "Хортиця", Клівленд, Огайо

Оселя СУМА "Київ", Детройт, Міч.

Оселя СУМА в Барабу, Віск. /Чікаго, Ілл./

Тaborів СУМА було ріжнородних; Виховні табери на Оселях Елленвіл і Барабу; Виховно-відпочинкові; Мандрівні, Спортивні, Лещетарські, та загально розвагові.

Программи, як і дати тaborів мінялися з року на рік, і з географічними положеннями сумівських Осель; з огляду на ріжні терени атмосфери, Окружні Таборові Комісії організували тaborи та приготували юнацтво тaborувати і використовувати як найдовше літній сезон. Як рівно ж, по літньому сезоні, в де яких Оселях відбувалися прогульки під карівництвом осередкових Булав; як і в зимовому сезоні відбувалися лещетарські тaborи, з метою познайомити де яких сумівців з зимовими спортами. В тих тaborах брали участь Дружинники та старше юнацтво.

Як Референт Таборувань мої обов'язки контакт з Окружними Таборовими Комісіями сумівських Осель. Нажаль мені то частинно не вдалось, тому що, Таборові Комісії тримали контакт просто з Головною Управою, і я не мав ніяких окружних таборових даних. Натомість, я включився в працю Таборових Комісій з округи Осели в Барабу, де тaborувала велика кількість юнацтва з західних Осередків СУМА. /Ілліной, Індіяна, Мічіген, Огайо, Віскансин, Міннесота, Небраска, Колорадо, Каліфорнія, тощо.

Дальше подаю тaborи які відбулися на Оселі в Барабу, та число тaborовників:

<u>ТАБЕРИ</u>	<u>ЮНАКІВ</u>	<u>ЮНАЧОК</u>
1972 рік		
1/ Вишкільний	27	31
2/ Вишкільно-відпочинковий	103	121
3/ Лещетарський	10	6
1973 рік		
1/ Вишкільний	25	36
2/ Вишкільно-відпочинковий	84	96
3/ Лещетарський	7	12
1974 рік		
1/ Вишкільний	20	22
2/ Вишкільно-відпочинковий	73	97

Правда, багато із тих посілостей чи домів ще не є сплачені і мають моргечі, але цього звіти не виказують і цих даних ми не подаємо.

3. В останній Гаденції присвячено увагу розбудовам Осель. Будовано спортивні площини, басейни, устроювано приміщення для Юнацтва. Зокрема на Оселі Елленвіл побудовано величаву Світлицю для культурних і розважових імпрез дійсного членства, Перебудовою і будовами трудилися окремі люди. Завдяки їхній жертвенній праці, та моральній і матеріальній підтримці членства і ширшого громадянства, ми придбали приміщення, в яким можна відбувати наші величаві імпрези та творити на наших Оселях культурно - виховні центри. Нашим наміром було, щоби Оселі та будинки були прибіжщем для української молоді, щоби в цей спосіб зберегти їх від чужого, та можливо повинні стати також джерелом доходу для фінансування всякої сумівської роботи, а головно виховної.
4. Головна ^Іправа провадить крамницю з одностроями. Вартість товару в крамниці на день 1-го листопада 1974 року виносить 10,112.75
5. За останніх три роки моя всебічна увага була звернена на побудову Світлиці на Оселі в Елленвіл. З цього місця в імени Головної ^Іправи широко дякую Голові Комітету Будови д. ^{р.} Костикові та Будівельному Комітетові. Рівномеж дякую Головам заряду Оселі д. М. Голубцеві і д. В. Костикові, за їх невтомну, жертвенну працю в розбудові та господарюванні Осели.

Дякую всім тим, які на кожний поклик заряду допомагали в розбудові, тоді, коли багато друзів стояло з боку, придавлялись і замість помочі безпідставно занимались критикою. Критика добра річ, лише тоді коли будуюча - але слова без діл - це пуста справа.

Тому ще раз від Господарської Референтури щире спасибі всім подругам і друзьям, які свою працею, пожертвами та допомогою, піднесли наші Осели до кращого рівня і вигляду.

Честь України!

Готов Боронити!

Григорій Цебрій

Хочу пояснити що, через віддалу, школу, а тепер працю, не був в проможності виїхати та відвідати тих Осередків, які опікуються окружними оселями, щоби позбирати інформації таборування, та доповнити звіт моєї референтури.

Мета кожного табору була відсвяткувана річниці які припадали даного року. СУМівське Гасло на 1972 рік були слова Валентина Мороза /перед ворожим "судом"/:

"ЗА ПРАВДУ БУДЕМО БИТИСЬ!"

Нема сумніву, що це гасло прийнялося серед нашої молоді, як глибоко відчуттій наказ, що став внутрішньою потребою кожного свідомого члена нашої Спілки, як товчок до кожночасної дії. На вид і на звук цього гасла перед очима нашого членства і в загаль українського народу, зявилася героїчна постать Валентина Мороза і тисячі інших знаних і безіменних борців за ідеали української нації, що караються на жорстокій московській каторзі.

СУМівське гасло на 1973 рік були слова великого українського поета нового покоління Василя Симоненка:

"УКРАЇНО, РАДИ ТЕБЕ МИСЛЮ І ТВОРЮ!"

Цей рік був роком "Шестидесятників", тому що, країна в 1963 році втратила чільного іх представника в особі Василя Симоненка. Цим гаслом СУМ підкреслював пов"язаність нової української генерації з науковою, творчістю і боротьбою. /Девіз "Шестидесятників" - "живи і вмирати в ім'я України-"/.

СУМівське гасло на 1974 рік є:

"СПРАВЕДЛИВІСТЬ І ВОЛЮ УКРАЇНІ"

Тому що, 1974 рік є проголошений Церквою і міжнародними інституціями "Роком Справедливості". В цьому міжнародному році справедливости, ми не можемо пройти мовчачки, щоб не висловити крику нашої душі, могутнього голосу протесту в обороні жертв несправедливості в Україні. Коли в вільних країнах світу йтиме торт за дрібну соціальну несправедливість, ми мусимо показати, що український народ терпить від гіршої несправедливості, з боку московського режиму, по відношенні до катованих і безправно суджених провідних постатей нашого національного-культурного і політичного життя теперішньої України.

Що до таборових обіжників, з моєї сторони, було їх 3, які були переслані на адресу Головної Управи, /де я подавав свої ідеї та побажання, рівно ж де які внески поодиноких діячів нашої Спілки на терені Чікага/.

Таборових Обіжників з Головної Управи на адреси Осередків ЗСА вийшло три. Мушу ствердити, що всі обіжники Головної Управи відносно таборів чи мандівних таборів які влаштовувала Головна Управа, були приготовані і розповсюджені на час, завдяки Голови Головної Управи д. Евгена Гановського.

Протягом моєї каденції вийшли /завдяки д. Романа Мірчука/ 2 таборові підручники "Програма Літніх Тaborів Юнацтва СУМ" з яких користалися Виховники і Команди таборів.

Дальша моя праця була: присутність на Злетах /організування Злету на терені Чікага/, на Здвигах, представництво Головної Управи СУМА на деяких громадських імпрезах, представництво на Дні Сумівської Молоді поодиноких Осередків округи Чікага, з окружним референтом Головної Управи, д. Теодора Чурми.

ЗАУВАГИ:

В перші мірі хочу подати мої зауваги що до окружних Таборових Комісій. Хоч вже табори відбуваються довгими роками, Таборові Комісії не діють по своїх зможностях. Ще є то наше вічне недотягнення, яке вже роками научало Комісії, щоби не лишати вибір Команди на останню хвилину. Треба дати негайно наказ /чи ультіматум/, щоби Таборові Комісії /які в загалі повинні починати працю в місяці березні/ назначували таборові Команди принаймі шість тижнів перед табором, та щоби назначений Командант був присутній на сходинах коли Таборова Комісія вибирає речта членів Команди. Подана заувага є на те, щоби Командант і члени Команди могли зійтися, поміняти свої думки і виробити корисний плян тaborування, та представити Комісії ті пляни апробації.

Подруге, хочу торкнутися програми Вишкільних Таборів. З причини що, Вишкільний табір триває два тижні, не є можливо представити матеріали які повинні бути представлені по українознавчих школах під час року. Виклади повинні бути з педагогічного чи практичного матеріалу, як психології, методики, спосіб переведення гутірок і сходинів роя, гри й забави, тaborування, провідництво /дисципліна, система наказів, система нагородів чи кар, тощо/, історія та організаційна система СУМ, українська мова, граматика, тощо.

В кожному моєму обіжнику до Головної Управи, я виявляв свої думки, що до програми таборів. Мушу ствердити, що правильник 1974 року був більш орієнтований над тaborуванням чим попередні підручники. Моє побажання на майбутні підручники є, щоби ще дальше поширити таборові теми на користь Командів, Виховників, та юнацтва, під час свого перебуття в таборах.

Маю ще одну дуже важливу заувагу, за те що Оселі СУМА є розповсюджені по терені ЗСА на далеку віддаль, та референтові таборів є неможливо по всіх Оселях розізджати, подаю внесок, щоби на майбутнє всі інформації поодиноких таборів, чи звіти Таборових Комісій, були переслані на адресу Референта Тaborувань, або коли звіти є доручені Головній Управі, ті інформації повинні бути передані негайно до Референта Таборів.

В кінці моєго звіту, хочу подякувати всім тим особам, які привинилися до праці в окружних Таборових Комісіях, Командам і Виховникам таборів, Головам поодиноких Осередків, Булавним, Головам Батьківських Комітетів, жертводавцям, прихильникам, батькам юнацтва, а понад все юнацтві, тому що без них табори не мають ніякої цілі. Дякую д. Романові Мірчукові за свої старання таборового підручника. Безпосередна подяка д. мігр. Євгенові Гановському за його особисту поміч, а понад все за його немірну працю для Спілки Української Молоді.

Бажаю ново-вираному Таборовому Референтові найкращих успіхів у своїй праці при Головній Управі СУМА.

Честь України!

Готов Боронити!

Ярослав Верещак

КАСОВИЙ ЗВІТ ГОЛОСНОСТІ УПРАВИ СУМА
/ за час від 1.2.1972 р. по 31 жовтня 1974 р./

Сальдо з дня 1-го лютого 1972 р. чекового рахунку... 1,444.65
Приходи 150,545.99

Разом: 151,990.64

Розходи 148,313.87
Сальдо чекового рахунку на день 31 жовтня 1974 р. 5,677.27

ПРИХОДИ:

1.	Обтяження Осередків і Відділів	17,284.25	дол.
2.	Юнацтво / Коляда , знимки і т.д./.....	22,431.35	
3.	Крамниця	22,163.83	
4.	Кольпортаж	4,888.11	
5.	Імпрези	30,809.71	
6.	Оселя СУМА в Елленвіл	9,208.32	
7.	Видання	12,308.95	
8.	Перехідні суми - чужі	15,352.92	
9.	Зворот за папір,матрици,чорнило	137.55	
10.	Дотації	2,100.00	
11.	Центральна Управа СУМ зі сл.п.ред.Д.Чайковського	13,682.40	
12.	Вибрано готівку з ощадності	46.03	
13.	Дивіденда	5.05	
14.	Різні звороти/банк,репр. з розр.	127.52	
	РАЗОМ:	150,545.99	

РОЗХОДИ:

1.	<u>Адміністративні-особові і речеві:</u>	
	Платні	17,316.15
	Чинш за канцелярію Г.У.СУМА	2,110.00
	Телефон	1,364.05
	Пошта	1,311.19
	Канцелярійні витрати	1,916.87
	Господарські витрати	77.31
	Банкові оплати	98.48
	Пропаганда,огол.памфлети,література,гучномовець	224.23
	Різні витрати,знимки і ін.	159.11
		24,577.39
2.	Юнацтво СУМА - таб. оголо.,авторам за таб. прог.	1,741.02
3.	Видання	3,501.56
4.	Кольортаж	4,294.78
5.	Імпрези	11,195.02
6.	Оселя СУМА в Елленвіл	38,173.97
7.	Крамниця	15,089.63
8.	Перехідні суми - чужі	15,544.65
9.	Поїздки - організ., засідання	4,359.69
10.	Дотації	28,135.00
11.	Центральна Управа СУМ	9,076.05
12.	Репрезентативні витрати	2,669.56
13.	Залишення дивіденди на ощадності	5.05
	Разом:	148,313.87

Михайло Фурда -Фін.Керівник

Пояснення до точки 3 касового звіту Г.У. СУМА по рахунку "Крамниця"

Впродовж каденції виплачено за:

1. Однострої і різні відзнаки	9,648.56 дол.
2. Платні персоналу	4,172.00
3. Чинш магазину	870.00
4. Ройові відзнаки	349.07
	=====
Разом:	15,089.63 дол.
	=====

Впродовж каденції торг крамниці виносив за:

1. Однострої і різні відзнаки	21,403.43 дол.
2. Ройові відзнаки	760.40 "
	=====
Разом:	22,163.83 дол.
	=====

Пояснення до точки 5 касового звіту Г.У. СУМА по рахунку "Імпрези".

Імпрезові видатки:

1. Забава Дебютанток 2/19/72 Нью Йорк	2,836.90 дол.
2. Забава Дебютанток 2/17/73 "	2,939.35
3. Забава Дебютанток 2/10/74 "	2,670.62
4. 13 З"їзд СУМА 2/19/20/72 "	743.77
5. 14 З"їзд СУМА 11/16-17/74 в Елленвіл-неповний	131.54
6. Краєва Зустріч Дружинників	96.50
7. 21-ий Всеамер.Здvig 9/2-3-4 72 Елленвіл	1,053.53
8. 22-ий " " 9/1-2-3773 Елленвіл	722.81
	=====
Разом:	11,195.02 дол.
	=====

Імпрезові приходи:

1. Забава Дебютанток 2/19/72	2,873.66 дол.
2. Забава Дебютанток 2/17/73	3,539.90
3. Забава Дебютанток 2/10/74	3,059.85
4. 13 З"їзд СУМА 2/19-20/72 Нью Йорк	403.00
5. Краєва Зустріч Дружинників	468.55
6. 21 Всеамер.Ман.Здvig 9/2-3-4/72 Елленвіл	8,003.25
7. 22 " " 9/1-2-3/73 "	6,716.50
8. 23 " " 8/31, 9/1-2/74 "	5,000.00
9. 21 " " на Оселі Гантігтон-	
Огайо - Захід	750.00
	=====
Разом:	30,809.71 дол.
	=====

Пояснення до точки 10-ої касового звіту Г.У. СУМА по рахунку "Дотації"

Впродовж каденції виплачено слідуючі дотації:

1. Студентам на оборону людських прав у ССРР	50.00
2. УККА - Нью Йорк	25.00
3. Укр. Православній Церкві в ЗСА на розбудову Осередку в Баннд Бруку	100.00
4. Ігор Цішкевич на поїздку до Чікаго і Дітройту	100.00
5. К.У.СУМ - Канада, зворот за дотацію Аргентині на СКВУ	200.00
6. Центральна Управа СУМ - Бельгія оподаткування	22,666.00
	=====
	Разом: 23,135.00
	=====

Впродовж каденції одержано слідуючі дотації:

1. Укр. Народний Союз - Джерзі Citi	1,500.00 дол
2. Укр. Народна Поміч - Пітсбург	250.00
3. Укр. Ощадностева Спілка "Певність" Чікаго	200.00
4. УККА - Нью Йорк	100.00
5. Микола Кузинин - Ірвінгтон	50.00
	=====
	Разом: 2,100.00 дол.
	=====

КАСОВІ ОБОРОТИ ОСЕЛІ СУМА В ЕЛЛЕНВІЛ НА 1972 р.

Сальдо з 1.1. 1972 р.	6,013.78
Приходи	<u>122,213.57</u>
Приходи разом	128,227.35
Розходи	<u>127,187.22</u>
Сальдо на 31. 12. 1972 р.	1,040.13

КАСОВІ ОБОРОТИ ОСЕЛІ СУМА В ЕЛЛЕНВІЛ НА 1973 р.

Сальдо з 31. 12. 1972 р.	1,040.13
Приходи	<u>133,875.95</u>
Приходи разом	134,916.08
Розходи	<u>134,490.38</u>
Сальдо на 1. XI. 1973 р.	425.70

ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКИЙ ЗВІТ ЗАРЯДУ ОСЕЛІ СУМА В ЕЛЛЕНВІЛ, Н. Й.
за час від 11/1/73 до 11/10/74.

Оселею СУМА в Елленвіл керував Заряд Оселі в наступному складі:
Голова - Володимир Костик, 1-ий заступник - Михайло Голубець, 2-ий за-
ступник - Володимир Познахівський, секретар - Евген Королюк, фінансовий -
Юрій Мачула, організаційний - Василь Лавро, від Памятників - Іван Ма-
кар та Василь Харук, від перебудови - Пенджола Михайло, Тулис Микола,
за спортивну площа - Русинко Петро, Озеро і ріка - Воляник Теодор, Та-
бір - Андрухів В.

За звітовий час Заряд Оселі відбув 5-ть Засідань і 11-ть Засіда-
нь з Комітетами імпрез. Контролю Заряду Оселі перевела Головна Конт-
рольна Комісія СУМА дня 11/12/74 р.

Загальна вартість Оселі на день 11/10/74 р.:

Будинки	157.151.01
Нова Світлиця	327.177.15
Спортивна площа	27.000.00
Земля	22.350.00
Разом:	533.678.16 дол.

Інвестиція 1974 р.	10.377.50
Вартість Оселі на день 11/10/74	544.055.66
Моргіч до сплати	71.488.98
Кредитівка	34.383.33
Короткоречинцевий довг	42.950.00
Г.У. СУМА	7.127.70
Книжкова вартість вложного капіталу	388.105.65
Разом:	544.055.66 дол.

СТАН КАСИ:

ПРИХІД:

Сальдо з дня 11/1/73 р.	425.70
11/1/73 до 2/20/74 затягнені поз.	20.127.70
Зворот грошей	1.856.79
Олімпіада	7.363.48
Генсьор-Лебедович/весілля/	7.080.48
Спортивні ігрища	5.654.65
20-ть ліття Оселі	5.378.55
Костик-Паславський /весілля/	7.376.02
Сезон	113.616.92
Разом:	168.880.10
Злет	12.171.05
Здвиг	33.562.04
разом:	45.733.09

Каса Оселі розпоряджала від 11/1/73 до 11/10/74 сумою 214.613.19

Стан каси 11/10/74 р.

Сальдо з дня 11X1/73 ..... 425.57
Загальний прихід від 11/1/73 до 11/10/74 194.059.98
Разом: 194.485.99

Загальний розхід від 11/1/73 - 11/10/74 - 121.092.00
=====
Чистий прихід 73.393.49
Загальна позичка 20.127.70
=====
Готівка, якою розпоряджала Оселя ..... 93.521.19 дол.
=====

Каса Оселі з чистого приходу виплатила:

Розбудова 10.377.50
Сплата боргу Світлиці 30.558.23
Податок шкільний 8.172.18
Податок земельний 5.127.70
Сплата моргеджу 10.532.28
Сплата "Кредитівка" 10.606.26
Сплата боргу 1973 р. 8.582.81
Забезпечення від вогню та нипадку 2.416.00
=====
Разом: 86.368.96
В банку і на руках 7.152.23
=====
93.521.19
=====

ДОВГ ОСЕЛІ НА ДЕНЬ 11/10/74 р.

Моргіч до сплати 71.488.98
Самопоміч-Кредитівка 11.583.33
Кредитівка СУМА-Лонкерс 22.800.00
Клуб "Діброва" - Нью Йорк 11.450.00
2-ий Відділ ООЧСУ 1.500.00
О-ок СУМА Бостон 5.000.00
О-ок СУМА Пассайк 2.000.00
Укр.Нар.Союз - Гартфорд 1.000.00
Мачула Юрій 5.000.00
Ділай Іван 3.000.00
Гайдич Микола 3.000.00
Попович Петро 1.000.00
Пенджола Михайло 1.000.00
Цебрій Григорій 3.000.00
Ланик Матвій 1.000.00
Голубець Михайло 1.000.00
Дворський М. 500.00
Внутрішня позика 3.500.00
Разом: 148.882.31 148.882.31

Компанії	10.946.12	148.882.31
Робітники	2.075.00	
Г.У.СУМА за 1974 р.	7.127.10	
	=====	=====
Разом:	20.148.82	20.148.82
	=====	=====
		169.031.13
	=====	=====

Не розрахувалися з п.І.Вівчарем за працю 1973 р. і з Головною Управою СУМА за 1972 і 1973 рр.

Пояснення до сезонових приходів за час від 6/29 - 8/29/74.

Помешкання	28.401.65
Табір	42.363.15
Бара	20.384.50
Склепок	7.605.17
Кухня -їdal'nya	7.794.46
Кухня полева	1.303.65
Машина до плит	63.00
Буфет	82.15
Вступи	3.521.47
Церква	2.054.97
Сіно	10.00
Ліки	32.75
	=====
Разом:	113.616.92

дол.

ОВІЖНИКИ Г.У. СУМА

1972 - 1974 р.

ч. п.	Дата	в справі
I/XIII/72	15.3.72	Мандрівний табір до Європи в 1972 році
2/XIII/72	31.3.72	Урядові години в ГУ СУМА, Правильник Ю СУМ і інші видання, Однослення, збірки.
3/XIII/72	31.3.72	Злети Юнацтва СУМА, літні табори.
4/XIII/72	10.4.72	Напрямні культурно-освітньої діяльності СУМА на 1972 рік /основна інструкція/.
5/XIII/72	15.4.72	Напрямні фізичного виховання в Осередках і Відділах Ю СУМА /основна інструкція/.
6/XIII/72	1.5.72	Маніфестація і демонстрація у Вашингтоні, Д.К.
7/XIII/72	1.5.72	Тaborування Ю. СУМ в 1972р./Основна інструкція/
8/XIII/72	12.7.72	Вишкільний Табір Впорядників і Виховників в Елленвіл, Н.Й.
9/XIII/72	18.7.72	XXI. Всеамериканський Крайовий Здвиг, Шоста Крайова Зустріч Дружинників СУМА.
10/XIII/72	20.9.72	Одинадцятий Конгрес Українців в Америці УККА/.
II/XIII/72	12.IO.72	Зміни в Головній Управі СУМА, Окружні Конференції СУМА, Різне.
12/XIII/72	20.IO.72	Напрямні праці для всіх керівників преси і інформації. / Основна інструкція/.
13/XIII/72	31.IO.72	Напрямні праці керівникам жіноцтва СУМА.
14/XIII/72	15.II.72	Коляда на Фонд Юнацтва і на Визвольний Фонд, Різдвяні картки, розчислення.
15/XIII/73	3. I.73	Ройові відзнаки Юнацтва СУМА.
16/XIII/73	15. I.73	Спортова Олімпіада на Оселі СУМА в Елленвіл, Н.Й. 1973 року.
17/XIII/73	20. I.73	Напрямні праці в організаційній ділянці на 1973 рік.
18/XIII/73	24. 3.73	Травень - місяць Юнацтва СУМА, Окружні весняні Злети Юнацтва СУМА, Табори Юнацтва СУМА літом 1973 року.
19/XIII/73	26. 3.73	Гасло на 1973 рік, 40-річчя голодової облоги України, Спортивні Ігрища - Спортова Олімпіада, Різне.

Ч. п.	Дата	в справі
20/XIII/73	7. 5.73	Приїзд Верховного Архієпископа Кир Йосифа Сліпого до ЗСА, Маніфестація у Вашингтоні в 40-річчя голоду на Україні.
21/XIII/73	17. 5.73	Акція ЦЕСУС-у "Підпис в обороні життя".
22/XIII/73	I. 6.73	Зголосення учасників до Спортивних Ігрищ на Оселі СУМА в Елленвіл.
23/XIII/73	I2. 6.73	Спортивний табір на Оселі СУМА в Елленвіл I973 році.
24/XIII/73	I2. 7.73	Додаткові інформації про спортивний табір на Оселі СУМА в Елленвіл, ХХІУ-та Зустріч У-країнців Америки і Канади, ХХІІ-ий Всеамериканський Маніфестаційний Здвиг.
25/XIII/73	I2. 7.73	Вишкільний табір Впорядників і Виховників в Елленвіл, Н.Й.
26/XIII/73	2I. 8.73	Конференція АБН в Лондоні, З"їзд ВАКЛ.
27/XIII/73	IO. 9.73	Посвячення і відкриття Світлиці на Оселі СУМА в Елленвіл.
28/XIII/73	I.IO.73	X-ий Світовий Конгрес СУМ, розчислення за видання Ц.У. СУМ, 2-ий Світовий Конгрес Вільних країнців.
29/XIII/73	I2.II.73	Окружні Конференції ОУВФ і Окружні Наради Осередків СУМА.
30/XIII/73	28.II.73	Пленарні Наради Головної Управи СУМА.
31/XIII/73	30.II.73	Коляда на Фонд Юнацтва СУМА.
32/XIII/73	3.I2.73	Зактивізування і поширення пропагандивної діяльності СУМА.
33/XIII/74	5. 2.74	Річні Загальні Збори Осередків і Батьківських Комітетів, Пропагандивна сумівська сторінка в наших щоденниках "Америка", "Свобода", "Українське Народне Слово".
34/XIII/74	I9. 2.74	Продовження збирки на докінчення і влаштування Світлиці.
35/XIII/74	I3. 3.74	Конкурс на Ювілейну Відзнаку СУМА.
36/XIII/74	I4. 3.74	Двадцять п'ять річчя Спілки Української Молоді Америки.

Ч. п.	Дата	в справі
37/XIII/74	20. 3.74	Великодній сезон, місяць травень - місяць Юного супівця, Юнацькі Злети, таборування Юнацтва СУМА, гуртки зовнішньої діяльності інші справи.
38/XIII/74	18. 4.74	Спортова школа на Оселі СУМА в Елленвілі в 1974 році.
39/XIII/74	15. 5.74	Розгортаємо акцію в обороні нескорених в Україні.
40/XIII/74	29. 5.74	ІІ-гі Спортивні Ігрища на ОSELІ СУМА в Елленвілі, Спортова школа на ОSELІ СУМА в Елленвілі. Маніфестація у Вашингтоні, 25-та Зустріч Українців ЗСА і Канади.
42/XIII/74	8. 8.74	Легкоатлетичні Першості УСЦАК на ОSELІ СУМА в Елленвілі.
43/XIII/74	20. 9.74	Чотирнадцятий Крайовий З"їзд Спілки Української Молоді Америки.
44/XIII/74	27.IO.74	Додаткові інформації у зв'язку із ХІУ-им З"їздом СУМА.

С П И С О К В И Д А Н Ъ

ВИШКІЛЬНІ МАТЕРІЯЛИ Г.У. СУМА

1. "РЕФЕРЕНТАМ ТА ВИХОВНИКАМ", Випуск ч.1 , 1954 р. .... 0.50 //Інструкції і виховні матеріяли для Юнацтва/
2. "КЕРІВНИКАМ ТА ВИХОВНИКАМ Ю СУМА", Випуск ч.2, 1954р... 0.50 //Інструкції і виховні матеріяли для Юнацтва/
3. "КЕРІВНИКАМ ТА ВИХОВНИКАМ Ю СУМА", Випусу ч.3, 1954р... 0.50 //Інструкції і виховні матеріяли для Юнацтва/
4. "КЕРІВНИКАМ ТА ВИХОВНИКАМ Ю СУМА", Випуск ч.4, 1954р... 0.50 //Інструкції і виховні матеріяли для Юнацтва/
5. "КЕРІВНИКАМ ТА ВИХОВНИКАМ Ю СУМА", Випуск ч.5, 1954р... 0.50 //Інструкції і виховні матеріяли для Юнацтва/
6. "КЕРІВНИКАМ ТА ВИХОВНИКАМ", Випуск ч.6, 1955 р. .... 0.50 //Інструкції і виховні матеріяли для Юнацтва/
7. "ПРАКТИЧНІ ВПРАВИ З ГЕОГРАФІЇ УКРАЇНИ", Випуск ч.7, 1958 р., зладив проф. д-р Е. Жарський 1.00
8. "МАТЕРІЯЛИ КУРСУ ВИХОВНИКІВ ЮНАЦТВА СУМА", Випуск ч.8, 1958 р. - звіти і тези викладів. 0.25
9. "ЗАНЯТТЯ ДЛЯ ЮНАЦТВА З ІСТОРІЇ УКРАЇНИ", Випуск ч.9, 1959 р. - зшиток перший, /Княжа доба/. 0.75
10. "ЗАПИСНИК ВИХОВНИКА", Випуск ч.10, 1959 р. .... 0.50 //Ройова книга, відвідування сходин, програма сходин/
- II. "ЗАНЯТТЯ ДЛЯ ЮНАЦТВА З ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ", Випуск ч.11 .75 1959 р., зладив проф. д-р Е. Жарський.
12. "ЗАНЯТТЯ ДЛЯ ЮНАЦТВА З ІСТОРІЇ УКРАЇНИ", Випуск ч.12, 1959 р. - зшиток другий, /Козацька доба/. 0.75
13. "ПІДРУЧНИК ЮНАЦТВА СУМА", Випуск ч.13, 1960 р., Частина перша, /Збірка матеріалів з різних ділянок знання/. 1.00
14. "ЛЕГКОАТЛЕТИКА", Випуск ч.14, 1965р., Друге доповнене видання./Матеріали для вправ/. Зладив проф.д-р.Е.Жарський. 2.00
15. "ЛЕКЦІЇ З ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ"-Курс Україно-звавства, Випуск ч. 15, зладив О. Воронин. 2.00
16. "ЛЕКЦІЇ З ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ"-Курс Україно-звавства, Випуск ч.16, 1965 р. зладив О. Воронин. 2.00
17. "ЛЕКЦІЇ З ОПИСОВОЇ І ЕКОНОМІЧНОЇ ГЕОГРАФІЇ УКРАЇНИ" ... 1.50 Курс Українознавства, Випуск ч.17, 1965 р.,О. Воронин.
18. "НАША КУЛЬТУРА" - Курс Українознавства, Випуск ч.18, 1965 р., /Короткий огляд/, В. Мацьків. 2.00
19. "ПЛАВАННЯ", Випуск ч.20, 1965р. /Мматеріали для вправ/. Зладив проф. д-р Е. Жарський. 1.50
20. "ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ" - Посібник для Виховників, Випуск ч.19, 1968 р. зібраав проф. д-р Е. Жарський. 22.00
21. "ПЕРША ДОПОМОГА", Випуск ч.21, 1965р., зладив..... проф. д-р Е. Жарський. 2.00
22. "КОРОТКА ІСТОРІЯ СУМ", Випуск ч.22,1965 р. /Вячеслав Давиденко - "Біля джерел СУМ-у, Валентина Юрченко - "Відродження сумівської ідеї/. 2.00
23. "ПІДРУЧНИК ВИХОВНИКА", Випуск ч.23, 1965 р./Про що Виховник повинен знати/, зібраав проф. д-р Е.Жарський 2.00
24. "ВИЗНАЧНІ УКРАЇНСЬКІ ЖІНКИ", Випуск ч.24, 1967 р. .. /Матеріали і гутірки для Юначок СУМА/, упорядкували: Софія О. Бура і Данило Чайковський. 2.00

5.	"НІЧ ПРОМИНУЛА", Видання ЦУ СУМ, Брюсель 1968 р. ... В. Радзикевич, /Історична повість для молоді/.	3.00 дол.
6.	"КЛЕПАЧІВСЬКИЙ РЕЙД", - І. Стоцький /Повість з часів УПА/ Брюсель	3.50 "
7.	"У ВІРІ БОРОТЬБИ", - Ю. Борець-/Спомин участника із дій УПА над Сяном/. Брюсель.	5.00 "
8.	"ЖИВІ ЗАБАВКИ" - Л. Полтава, Видання ЦУ СУМ Брюсель "Дитяча бібліотека СУМ" - Брюсель.	0.75 "
9.	"АБЕТКА ВЕСЕЛЕНЬКА" - Л. Полтава та П. Сидоренко, "Дитяча Бібліотека СУМ" Брюсель.	1.50 "
10.	"СОНЦЕВОРИ" - І. Смолій, повнокольорові малюнки - Г. Мазепа /Алегорія-казка/. "Дитяча Бібліотека СУМ" Брюсель.	
11.	"АНТОЛОГІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПОЕЗІЇ"-упорядкував В. Державин., Видання ЦУ СУМ, Лондон.	3.50 "
12.	"АЛЬБОМ СУМ", Видання ЦУ СУМ, Лондон, 1954 р.	
13.	"ПРАВИЛЬНИК ЮНАЦТВА СУМ", Видання ЦУ СУМ, Брюсель	3.50 "
14.	"АЗАННАРД"-Двомісячник - Трибуна Молодих - журнал дорослої молоді. Брюсель	1.50 "
15.	"КРИЛАТИ"- Ілюстрований місячник для Юнацтва, Брюсель	0.80 "
16.	"ЗАПИСНИК ВИХОВНИКА" - Збірник для Виховників	
17.	"НОВИЙ РЕЙД", збірник матеріалів 2-го Мандрівного Табору по Європі, Нью Йорк - Торонто, 1972 р.	4.00 "

25. "ВИНАЧНІ ПОСТАТІ ВІЗВОЛЬНОЇ БОРТЬБИ УКРАЇНИ", Випуск ч. 25, 1967 р./Найновіша доба, /упорядк. Д. Чайковський. 2.00 дл.
27. "МАТЕРІАЛИ ДО І-ГО ІСПИТУ МОЛОДШОГО ЮНАЦТВА" На ступінь 2.50 " Отрока, Випуск ч. 27, 1969 р. /Збірка матеріалів/ Видання Головної Виховної Ради СУМА
28. "МАТЕРІАЛИ ДО ІІ-ГО ІСПИТУ МОЛОДШОГО ЮНАЦТВА", На ступінь Вістового, Випуск ч. 28, 1969 р./Збірка матеріалів Видання Головної Виховної Ради СУМА. 3.00 "
29. "МАТЕРІАЛИ ДО ІІІ-ГО ІСПИТУ МОЛОДШОГО ЮНАЦТВА" на ступінь Звідуна, Випуск ч. 29, 1969 р./Збірка матеріалів/ Видання Головної Виховної Ради СУМА. 3.00 "

ІІ. ІНШІ ВИДАННЯ Г.У. СУМА

1. "ФОТОАЛЬБОМ СУМА", Видання ГУ СУМА, Нью Йорк 1953 р. 1.00 "
2. "ПІД ПРАПОРОМ СУМА", Видання ГУ СУМА, Нью Йорк 1964 р. 3.00 "
3. "ПРОГРАМА, СТАТУТ І ПРАВИЛЬНИКИ СПІЛКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ АМЕРИКИ", Видання ГУ СУМА, Нью Йорк 1970 р. .... 2.00 "
4. "ОСЕЛЯ СУМА В ЕЛЛЕНВІЛ, Н.Й.", Видання ГУ СУМА, Нью Йорк 1974 р. 2.00 "

ІІІ. ВИДАННЯ ОСЕРЕДКІВ СУМА:

1. "МАПА УКРАЇНИ", Видання Осередку ім. М. Павлушкиова в Чікаго, 1963 р. 1.65 "
2. "ГІРІ І ЗАВАИ ДЛЯ ЮНАЦТВА", Видання Осередку СУМА ім. гет. П. Орлика в Дітройті, 1963 р. зл. О. Байко 0.50 "
3. "ЮВІЛЕЙНА КНИГА З НАГОДИ 10-ЛІТТЯ ПРАЦІ", Видання Осередку СУМА ім. М. Павлушкиова в Чікаго, 1959 р. 2.00 "
4. "НА СЛІДАХ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ", Видання Осередку ім. Л. Українки в Бофало, 1972 р. 3.00 "
5. "НАГАДАЙ БАНДУРО СПІВАМИ", Видання Осередку СУМА ім. гет. П. Орлика в Дітройті - платівка Капелі Бандуристок, дир. П. Потапенко. 5.00 "
6. "МІЙ РІДНИЙ КРАЙ", Видання Осередку СУМА ім. гет. П. Орлика в Дітройті - платівка Капелі Бандуристок, дир. П. Потапенко. 5.00 "
7. "КОЛЯДКИ І ЩЕДРІВКИ", Видання Осередку СУМА ім. гет. П. Орлика-платівка Капелі Бандуристок - дир. П. Потапенко. 5.00 "
- 8.
9. "ЖАЙВОРОНКИ", Видання Осередку СУМА ім. ген. хор. Т. Чу- принки в Нью Йорку - платівка Дівочого Хору "Жайворонки" дир. Р. Степаняк. 5.00 "

ІV. ВИДАННЯ ЦЕНТРАЛЬНОЇ УПРАВИ СУМ:

1. "ІВАН ФРАНКО", Видання ЦВР СУМ, Брюсель-Нью Йорк 1966 р. /Збірник матеріалів/. Оформлення нац. свят ч. 1 2.00 "
2. "УПА", Видання ЦВР СУМ, Брюсель-Нью Йорк, 1967 р. .... /Збірник матеріалів/. Оформлення нац. свят ч. 3 2.00 "
3. "КРУТИ", Видання ЦВР СУМ, Брюсель-Нью Йорк, 1968 р. .. /Збірник матеріалів/ Оформлення нац. свят ч. 4 2.00 "
4. "ЗАГАЛЬНІ ВКАЗІВКИ ДЛЯ ПЛЯНУВАННЯ ПРАЦІ У ВІДДІЛАХ ЮНАЦТВА СУМ", Порадник Виховника ч. 1, Нью Йорк-Брюсель, 1970 р. 3.00 "

ОСЕРЕДКИ І ВІДДІЛИ СУМА

Ч.	Місцевість-Стейт	О-ок	Відділ	Ч.п.
1.	АКРОН, Огайо	Короля Данила	СІЧЕСЛАВ	32
2.	АУБУРН, Н.Й.	Івана Франка	ЧЕРНИГІВ	33
3.	АСТОРІЯ, Н.Й.	М. Сороки	ПОЧАЇВ	42
4.	БАЛТИМОРЕ, Мд.	I-го Листопада	УМАНЬ	II
5.	БОФАЛО, Н.Й.	Лесі Українки	БАТУРИН	9
6.	БОСТОН, Масс.	Василя Біласа	БЕРЕЖАНИ	25
7.	БРУКЛІН, Н.Й.	Тараса Шевченка	ЗАПОРІЖЯ	23
8.	БАЙОН, Ню Дж.	- -	ЗБОРІВ	43
9.	БІНГ'ГАМТОН, Н.Й.	- -	СТАНІСЛАВІВ	36
10.	ВІЛІМАНТИК, Кон.	от. С. Петлюри	ЖИТОМИР	31
11.	ВІППАНІ, Ню Дж.	- -	КАЛУШ	49
12.	ГАРТФОРД, Кон.	ген.хор.Т. Чупринки	КРУТИ	5
13.	ДІТРОЙТ, Міч.	Пилипа Орлика	ХАРКІВ	15
14.	ДІТРОЙТ, Міч.	Київ	ПОЛТАВА	10
15.	ДЖЕРЗІ СІТІ, Н.Дж.	Лесі Українки	ТЕРНОПІЛЬ	20
16.	ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па.	УПА	КИЇВ	8
17.	ФЛІНТ, Міч.	ген.хор.Т. Чупринки	МУКАЧІВ	24
18.	ФЕНІКС, Ариз.	Тараса Шевченка	ВІННИЦЯ	47
19.	ФЕНІКСВІЛ, Па.	- -	ЛЬВІВ	52
20.	КЕНТОН, Огайо	гет I. Мазепи	БІЛА ЦЕРКВА	35
21.	КЛІВЛЕНД, Огайо	гет.Б. Хмельницького	КОРСУНЬ	3
22.	КАРТЕРЕТ, Н.Дж.	- -	ЛЬВІВ	14
23.	КОГОВЗ-ВОТЕРВЛІТ, Н.Дж.	- -	ГАЛИЧ	45
24.	КОЛЮМБУС, Огайо	О. Горнового	ЛЬВІВ	51
25.	ЛЬОРЕЙН, Огайо	В. Симоненка	УЖГОРОД	38
26.	ЛЬОС АНДЖЕЛЕС, Каліф.	- -	ХОЛМ	41
27.	МІЛВОКИ, Віс.	кн. Я. Мудрого	ГАДЯЧ	29
28.	МІННЕАПОЛІС, Мін.	гет. I. Мазепи	ЧЕРНІВЦІ	27
29.	НЮАРК-ІРВІНГТОН, Н.Дж.	полк. Е. Коновалця	ЧИГИРИН	7
30.	НЮ ЙОРК, Н.Й.	ген.хор.Т. Чупринки	КАНІВ	I
31.	НЮ ГЕЙВЕН, Кон.	Ст. Бандери	ЯРОСЛАВ	18
32.	НЮ БРІТЕН, Кон.	Броди	ЗБАРАЖ	28
33.	НЮ БРОНСВІК, Н.Дж.	- -	БЕРЕСТЕЧКО	44
34.	ОЗОН ПАРК, Н.Й.	- -	ЖОВКВА	50
35.	ПАРМА, Огайо	Тараса Шевченка	БІЛОГОРЩА	40
36.	ПАССЕНК, Н.Дж.	ген. М. Тарнавського	БАЗАР	4
37.	ПАЛАТАЙМ, Ілл.	сот. Д. Вітовського	ДРОГОБИЧ	30
38.	РОЧЕСТЕР, Н.Й.	ген.Гр.-Перебийноса	ПОЛТАВА	I3
39.	СИРАКЮЗИ, Н.Й.	Базар	ХУСТ	26
40.	ТРЕНТОН, Н.Дж.	полк. Е. Коновалця	МИКОЛАЇВ	I2
41.	ЧІКАГО, Ілл.	М. Павлушкива	ОДЕСА	2
42.	ЧІКАГО, Ілл.	полк. І. Богуна	БРОДИ	I6
43.	ЧІКАГО	Крути	КОНОТОП	22
44.	ЧІКАГО, Ілл.	- -	БОРислав	37
45.	ЙОНГСТАВН, Огайо	полк. Е. Коновалця	БОГУСЛАВ	I7
46.	ЙОНКЕРС, Н.Й.	30-го Червня	ЛУЦЬК	I9
47.	ЮТИКА, Н.Й.	Юрія Липи	КРЕМЕНЧУК	21
48.	ДЕНВЕР, Кол.	- -		